

Naročnina

za državo SHS:

na mesec ..... Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno ..... Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji ..... Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petlin vrsta
malí oglaš po Din 1-50 in
Din 2-—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6-—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Kdo je nazadnjaški?

Ljudski glas — božji glas — pravi, da je 8. februarja volila pretežna večina slovenskih kulturnih delavcev, cvet slovenske inteligence, dr. Antona Korošca. Razumemo, da to strašno boli klike, ki hoče komandirati Slovenijo pod krinko naprednosti in svobodomiselnosti. Toda duševni delavci, na katere se zdaj demokratično časopisje karajoče obrača, so že davno izpregledali, da se za tem geslom skrivajo največji nazadnjaki, sovražniki svobode in demokracije ter kulturnega napredka.

Ta družba si zdaj hladi svojo jezo, češ, da so se kulturni delavci ali dali kupiti ali zapeljati (torej so ali podleži ali tepci) od »klerikalizma, ki je bil v vseh časih in pri vseh narodih nazadnjaški princip, omejevalec svobode, kulturnosti in napredka.« Prepuščamo sodbo o davnih časih, ko je baje živel klerikalni zmaj, zgodovinarjem, za naše čase pa more nepristranski zgodovinar izpričati le, da v Sloveniji ni nikjer drugod toliko nazadnjaštva, nekulturne omejenosti in duševne strahovlade kakor pri oni stranki, ki se imenuje »napredna« in »svobodomiselnost«. Bivša narodnonapredna stranka, sestoječa iz trgovcev, podeželskih magnatov in dela uradništva, se je borila deloma za svobodo samo proti Nemcu, ki jim je, zlasti na mejah, gospodarsko konkuriral — doma pa je bila ta gospoda vedno skrajno reakcionarna. Koliko žgočega žvepla je izlil rajni voditelj narodnonapredne stranke na splošno in enako volivno pravico, na kmetstvo, zadružništvo, na konsume, na socialno delavsko zakonodajo, na moderne literarne in umetnostne struje, sploh na vse, kar je šlo preko obzorja trškega razumnjaka! Sedanjí mladini pa so še zadnje »svobodomiselsko« odedo vrgli raz sebe in odkrito izpovedujejo reakcijo IV. (fašistovske) internacionale, pod koje okriljem so duševno združeni: Mussolinijevе črne srajce, »jugoslovenski Orjunci«, angleški diehardisti in ameriški kuklusklandci. Mari naj se napredni in svobodomiselní inteligenti navdušujejo za klike, ki organizirajo teroristično kompanije, razbija shode, preganja uradnike zaradi političnega prepričanja, vrši pritisk na državljane, da ne bi se posluževali svoje državljanske svobode, oznanja bojkot in boj na nož političnemu nasprotniku, se roga demokraciji, pacifizmu, socialnemu napredku, sporazumu med narodi, odreja tujerodnim državljanom pravico do obstoja sploh, slavi diktaturo, sanja o krvi, potlačanju, zadavljenju celih narodov?

Neki gospod te vrste pozivlja v nekem članku gg. Šerka, Albrehta in Ozvalda, naj poizkusijo oznanjati svoje nazore med »klerikalno inteligenco in omladino« — bodo kmalu videli, koliko je vredna »klerikalna svoboda in naprednost!« — O, ti veliko revše! smo si mislili, ko smo to brali. Vsi omenjeni kulturni delavci — in drugi tudi — predavajo tudi »klerikalni« mladini, pišejo že dolgo v »klerikalne« revije, se udeležujejo kulturno tudi v najširših »klerikalnih« krogih ali zanje, in vsi imajo to izkušnjo, da so ravno ti krogi za kulturo, za vsako napredno misel in za vsako pridobitev ustvarjajočega človeškega duha tisočkrat bolj dovzetni nego publika, ki se zbira okoli »mladinske« koterije. Ta družba danes nima niti ene znanstvene revije, dočim jih imajo »klerikalci« tri! »Klerikalci« obvladujejo tudi našo umetniško stvarjanje, najboljši moderni slovenski romanopisec je »klerikalec«, vsaka nova struja je izšla ali vsaj našla največ odmeva pri »klerikalcih«, pa naj gre za to ali ono polje. Če pa kakšen kulturni delavec ni »klerikalec«, je nevtralen, — one, ki pristijo za SDS, pa lahko seštejemo na prstih ene roke. Mi pa tudi vemo, da so v boju za slovensko vseučilišče stali v prvi vrsti vedno »klerikalci«, dočim so se naprednjaki zgnevali zanj le pod pogojem, da bi našli znanstveniki pomagali vleči politični voz SDS.

Kar se tiče politike, vedo ravno kulturni delavci najbolj, da se ne more poznati nobeni stranki toliko naprednega, kulturnega in demokratičnega duha kot

ravno SLS — »naprednjakjem« sploh ne. Oni dobro vedo, da se je SLS od Kreka do Korošca borila za sleherno demokratično svobodo, kolikor jih pozna kodeks »človečanskih pravic«, da pa so se naprednjaki dosledno vojskovali zoper vsako politično in socialno pravico srednjega in malega slovenskega človeka ter se združili zoper politično osvoboditev našega kmeta celo z nemškonalnim veleposestvom. Isto delajo danes »mladini« v družbi s Pašičevo bankokracijo. Če pa ti ljudje smatrajo za »naprednost«, če se zabavljajo zoper farje, če se smešijo dogme,

če se pogrevajo zgodovinske bajke, če se uganja plitvo »prosvetljenstvo« — je to stvar okusa in prežitek dobe, ki so jo slovenski kulturni delavci vsaj po ogromni večini že davno v sebi preživeli.

Zato, gospodje »samostojni demokrati«, ostanite kar lepo sami. Za kulturnimi delavci vam ni treba jokati, niti jih vabiti ali pa jim groziti. Šli bodo slejkoprej svobodno svojo pot, nikdar pa jih ne bo nobena pot pripeljala v vaš tabor, ki je, da se poslužimo vaših besed, tabor nazadnjaštva, omejevanja svobode in sovražnik resnično visoke kulture.

Balugdžić pozvan v Belgrad.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Samostojni demokrati pišejo po svojem časopisu o položaju, kakor da je popolnoma razčiščen, jansen in lahak. Vsi znaki pa kažejo nasprotno, da je položaj bolj zamotan, kakor dosedaj, da je težji od vseh dosedanjih. Ne glede na razmere, ki nastajajo vsled boljše viziranja mas od zgoraj, je treba pribiti dejstvo, da ni nobene večine, ki bi bila zmožna za delo v parlamentu. Zato je treba najti izhoda, če nečemo, da gre naša država vedno naprej težkim usodepolnim časom nasproti. Zdi se, da so tudi merodaj-

ni krogi prišli do prepričanja o nevdržnosti takega položaja in da resno mislijo na to, kako bi prišli iz tega položaja do normalnejših razmer. To najbolj dokazuje dejstvo, da je poklican v Belgrad naš poslanec v Berlinu Živojin Balugdžić, znan prijatelj in svetovalec krone, ki je bil lani za časa dolgotrajne krize ponovno pozvan v Belgrad. S svojim svetom je stal kroni vedno pri roki. O dejstvu, da je bil pozvan v Belgrad, v vseh krogih živahno komentirajo.

Sklepi opozicijskega bloka tajni.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Te dni so se vršili posamezni sestanki med voditelji opozicijskega bloka. O razgovorih na teh sestankih voditelji strank bloka narodnega sporazuma niso hoteli dati nobenih podrobnih izjav in tudi sklepe drže tajno, kar je tembolj potrebno, ker vlada med vladnimi strankami popolna desorientacija glede notranje politike. Voditelji se v kratkem spet sestanejo. Določen je dan za tak

sestane. Na tem sestanku bo prišlo do »glekosežnih sklepov. Nocoj so odpotovali skoro vsi voditelji iz Belgrada. Dr. Spaho in dr. Behmen sta odpotovala v Sarajevo, kjer se sestane s muslimanskim klubom in vodstvom JMO. Dr. Polić je davi odpotoval skupno s Pavlom Radićem v Zagreb. Ljuba Davidović odpotuje jutri v Vranje, kjer se že dalje časa nahaja njegova težko bolna soproga.

Rusko-japonsko-kitajska zveza.

Berlin, 14. februarja. (Izv.) »Lokalanzeiger« poroča o vsebini dodatka k rusko-japonski pogodbi. V pogodbi se nahaja po »Lokalanzeigerjevem« zadržilo določba, da se dodatek k pogodbi ne bo objavil. Vsebinska tega dodatka samega pa da določa rusko-japonsko ofenzivno in defenzivno zvezo, ki jo je dva dni pozneje sklenila tudi Kitajska.

Ta pogodba določa: Za slučaj, da bi Amerika, Anglija ali Francija z vojaško silo nastopila proti Kitajski, bo postavila Rusija za Kitajsko armado 200.000 mož. Japonska se pa zaveže, da bo ta pomožni kor oborožila, opremila in oskrbovala. Zato se Rusija odpove v korist Japonske 50 odstotkom svojih deležev pri vzhodnokitajski železnici. Otok Sahalin postane po petih letih

japonska last, če bo Japonska izročila Rusiji štiri male križarke, veliko bojno ladjo, 30 motornih čolnov in 7 malih bojnih ladij.

S pomočjo Japonske se bo pristanišče v Vladivostoku napravilo za odlično mornariško oporišče. Denarna sredstva za zgraditev mornariškega oporišča bo dala na razpolago Rusija Japonska v višini 60 odstotkov gradbenih stroškov.

Kitajska armada bo štela 800.000 mož mirovnega stanja in ji bosta dala oficirske inštruktorje v enakem številu Rusija in Japonska. V vzhodni Kitajski se bo izvežbal po en indijski in en tibetanski kor.

»Lokalanzeiger« trdi, da je bila ta zvezna pogodba sklenjena za trideset let in pomeni azijsko koalicijo proti Angliji, Ameriki in Franciji.

Svetovna javnost in volitve v Jugoslaviji.

Zagrebski »Obzor« objavlja dolg dopis iz Prage, v katerem izčrpno navaja glasove češke javnosti o volitvah v Jugoslaviji.

Nekaj sodb uglednih čeških listov smo že navedli. Po »Obzoru« navajamo v kratkem izvlečku še sledeče:

V ugledni reviji »Přítomnost« je ostro obračunal z nasilnimi volivnimi metodami PP režima znani češki publicist Karel Jiše. Odločen protest proti Pašičevi politiki je objavil v »Pondelnih Novinah« Masarykov učenec vseučiliški profesor dr. Zdenek Nejedly. Tudi uradno glasilo ministrstva vnanih zadev »Zahraniční politika« se ni moglo vzdržati kritične sodbe. Glasilo čeških obrtnikov »Reforma« je pisalo o opoziciji v Jugoslaviji zelo simpatično. Kako so pisali »Lidove Listy« in »Čech«, smo že poročali. Za PP režim sta pisala le »Narodni politika« in »28. Říjen«; posebno odločno je branil v poslednjem listu vladu Pašičevo V. I. Jich, ki črpa svoje znanje o Jugoslaviji iz svojega osem-dnevne bivanja v Jugoslaviji. »Česke Slovo«, ki je najuglednejši praški list, se je omejilo samo na poročanje, češ, da se

noče mešati v notranje razmere v Jugoslaviji. Tudi »Narodni Listy« so se omejili samo na poročanje. Slovaški listi so bili vsi na strani opozicije. Tudi socialistično »Pravo Lidu« se je izreklo v najnovejšem času prav energično proti PP režimu.

Jugoslovansko poslanstvo v Pragi ni moglo dati skoraj nikakih poročil in pojasnil, ker je skoro vse osebje poslanstva bilo odšlo v Jugoslavijo na agitacijo.

Splošno mnenje češkega tiska je, da velika notranjepolitična kriza v Jugoslaviji z izidom zadnjih volitev še ni rešena. »Narodni Listy«: ... »Volitve še niso odstranile krize, ki obstoji v tem, da Srbi ne morejo najti pota do sporazuma s Hrvati in Slovenci. Kriza traja dalje.« — Glasilo ministrskega predsednika Švehle zatrjuje, da volitve niso rešile krize v kraljevini SHS. — »Čech« pravi, da je Pašičeva vlada po volitvah tam, kjer je bila pred volitvami. Rezultat 163 : 152 je za vlado porazen, če pomislimo, da je vlada imela v rokah telefon in brzojav. Volitve, ki se izvajajo z armado, imajo lahko trenuten uspeh, za obstoj države pa ne pomenijo nič. Večjega poraza Pašić ni mogel doživeti, kakor da morajo njegovi listi sveto poročati, da ima le 10 glasov večine. — V legionarskem glasilu »Narodni Osvobodenci« piše dr. Ripka, da se bo notranja

kriza v Jugoslaviji silno poostрила, če vztraja Pašić pri svoji dosednji politiki.

Tudi tržaški »Piccolo« objavlja dolg članek o volitvah v Jugoslaviji. »Piccolo« poroča o številnih nasiljih, ki jih je očitno posnel iz slovenskih in hrvatskih listov. List ugotavlja, da je Pribičević podrl most, ki je vezal Hrvate s Srbi, in prerokuje, da bo dolgo trajalo, preden se bodo Hrvati s Srbi sprijaznili.

Veliki angleški list »Times« pa piše v svojem poročilu o volitvah v Jugoslaviji med drugim, da dokazuje izid volitev, da hoče vse prebivalstvo decentralizacijo.

Konfiscirani.

Vžerajšnjega »Slovenca« nam je policijska oblast zaplenila in sicer razgovor našega belgrajskega dopisnika z dr. Korošcem. Skoro celotna izjava dr. Korošca o sedanjem položaju in o stališču, ki ga bo opozicijski blok zavzel v prihodnji skupščini, je zapadla zaplembi. Naša javnost torej ne sme izvesti odkritosrčnega mnenja enega izmed vodilnih politikov v naši državi o sedanjem položaju.

Iz celo izjave dr. Korošca sta našla pri g. cenzorju milost samo sledeča stavka: »Položaj še vedno ni jaseen. Med nami in vladnimi strankami ni nobenih zvez.« Tudi to smo še smeli poročati, da je g. dr. Korošec na zadnje stavljeno mu vprašanje vstal, šel parkrat po sobi in dal viden znak, da na to vprašanje ne želi dati nobenega odgovora.

Če bomo torej v teh časih še objavljali kak razgovor z g. dr. Korošcem, bomo zaradi previdnosti izpustili vsebino njegovih odgovorov in povedali radovednim bralcem, da je vstal s stola, če je sedel, da je šel po sobi parkrat gor in dol, če ni sedel, ali da se je vsedel na stol, če se je prej sprehajal po sobi, in naša javnost si bo lahko sama mislila, kaj on misli o položaju. Saj bo vsakemu jasno, da tako ne misli o položaju kakor možje v sedanji vladi, njegovega mnenja pa ne moremo objaviti.

Nadalje je bila konfiscirana izjava češkega socialističnega lista »Pravo Lidu« o minolih volitvah v Jugoslaviji, ki jo je objavil »Obzor«, ne da bi ga bila doletela ista usoda kakor naš list.

DR. HOHNJEC V BELGRADU.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Semkaj je dopel dr. Josip Hohnjec. Prisostvoval je današnjemu sestanku voditeljev opozicijskega bloka. Dopoldne je obiskal predvsem predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića in se z njim dolgo razgovarjal o političnem položaju in o vseh vprašanjih, ki so v dnevnem redu posebno o delu državnega odbora Dr. Hohnjec ostane v Belgradu, da sodeluje kot podpredsednik v državnem odboru.

DR. KOROŠEC V SUBOTICI.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Jutri zjutraj odpotuje dr. Korošec z dr. Hohnjecem v Subotico, kjer se sestane s voditelji bujevske ljudske stranke, da zberejo material o terorju in volivnih nasiljih, ki so bila v Vojvodini posebno huda proti ljudski stranki in proti Nemcem. V ponedeljek se dr. Korošec vrne v Belgrad.

PROTI PREGANJANJU ČASOPISJA.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Glavni odbor Jugoslov. časnikarskega društva je imel sejo, na kateri je razpravljalo o preganjanju časopisja po policijskih oblastih. Na obeh sejah je prišlo do popolnega soglasja med vsemi člani glavnega odbora. Izdelal je obširno spomenico na notranjega ministra, katero bo jutri posebna deputacija izročila notranjemu ministru. V njej se navajajo posamezni slučajji neverjetnih preganjanj časopisja in časnikarjev. Zahteva se, da se v tem oziru takoj ustvari pravno stanje. Protest, ki so ga vložili časnikarji na pri-

Ilustrirani Slovenec

iz zaplenjene nedeljske številke prejmejo naročniki v torkovi številki.

stojno oblast, je stvarno sestavljen in bo imel uspeh. Časnikarji vodijo to akcijo v duhu svobode javnega mišljenja, ponekod pa grede policijske oblasti v svojih nasiljih proti časopisu še dalje. V Sarajevu je policija zaplenila »Pravdo« in »Jugoslav. list«, ker sta poročala o sestanku voditeljev opozicijskega bloka. Tako nečuvstvo postopanje policije obsojajo ne samo opozicijski krogi, temveč tudi krogi, ki so blizu vlade in ponovno obračajo pozornost nekaterih radikalov na pogubno delovanje samostojnih demokratov, ki s takim postopanjem rušijo ugled in delajo v javnem življenju pravo anarhijo.

K SESTANKU DR. KOROŠČA Z LJUBO JOVANOVIČEM.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Vsi belgrajski listi se obširno bavijo s sestankom in s sklepi voditeljev opozicijskega bloka. Posebno pozornost pa je vzbudil v vseh krogih sestanek dr. Korošča z Lj. Jovanovičem, da sicer je bil zasebnega značaja. Tako poroča o njem »Pravda«:

Dr. Korošček je večer pred sestankom voditeljev opozicije obiskal Lj. Jovanoviča in se z njim razgovarjal o političnem položaju. O tem razgovoru se ni moglo nič gotovega izvedeti. Pa že sami ta sestanek je izkazal v vseh krogih veliko zanimanje. Takoj se je med radikali pričelo govoriti, da hoče dr. Koroščekva skupina imeti svoje posebne odnose. Temu sestanku se je pripisoval tem večji značaj, ker so radikali trdili, da je Lj. Jovanović o tem razgovoru poročal Nikoli Pašiću. Pravijo, kakor smo zvedeli o tem sestanku, da se je dr. Korošček hotel samo informirati o položaju vlade same in da se je o tem tudi informiral. V tem oziru je stvar taka, kot smo jo že zabeležili.

VOLIVNE ZLORABE V ŽUPANIJI LIKA - KRBAVA.

Zagreb, 14. febr. (Izv.) Večina članov glavnega volivnega odbora za liško-krbavsko županijo je dala na zapisnik, da so se mnogi predsedniki volivnih komisij težko pregrešili proti določbam volivnega zakona, ker niso puščali ljudi na volišče. Sodiščem je prijavljenih na stotine volivnih zlorab. Glavni odbor zahteva, da se volitve ponove v 8 okrajih.

IZGRADITEV PRISTANIŠČA NA SUŠAKU.

Zagreb, 14. febr. (Izv.) Meseca marca bodo pričeli izgrajevati pristanišče na Sušaku. Razširili bodo prostor za trgovske ladje in za potniški promet.

Paderewski v Rimu.

Rim, 19. januarja 1925.

Po mnogoštevilnih turnejah po vsem kulturnem svetu se je te dni povrnil v Rim največji živeči glasovirski virtuoz Paderewski, Poljak in Slovan. Rim ga pozna že iz leta 1901. in ker je njegova slava v teh letih po vsem svetu neprimerljivo narasla, ga je nestrpnost pričakovala. Take napetosti in takega uspeha po splošnem mnenju v Rimu zadnjih 30 let ni doživel noben domači ne tuji umetnik.

Paderewski je priredil dva koncerta v največji rimski koncertni dvorani »Augusteo« (v sredo 14. in v soboto 17. jan.). Vsi sedeži so bili že dolgo prej razprodani, galerije nabitje polne. Na stotine ljudi je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Koncertoma je prisostvovala tudi kraljica-mati in več princezin, ki so umetnika obdarovale s cvetjem.

Cim je Paderewski stopil v dvorano, so se vsi dvignili s sedežev in mu priredili viharne ovacije. Nato je nastala popolna tišina kakor v cerkvi in Paderewski je

sedel za svoj instrument. Tišina je bila toliko, da se je mogel jasno razbrati vsak pianissimo in najmanjše nuncianciranje njegove roke. Že s prvo točko (Mendelsohn: Variationes serieuses) je očaral poslušalce ter vzbudil nepopisno navdušenje, ki se, ko je končal, ni hotelo poleči. Tako je bilo po vsaki točki. Program je bil mojstrsko izbran in raznovrsten. Zastopani so bili: Schuman (Fantasia op. 17), Beethoven (Appassionata — to nevarno delo tudi za največjega virtuoz), Haydn (Andante con variazioni), Mozart (Rondo in A-mol), Bach-Liszt (Fantasia e fuga in Fis-mol), Bach-Liszt (Fantasia sul Don Giovanni), Brahms (Variationi sopra un tema di Paganini). Glavni del koncerta pa je bil posvečen njegovemu rojaku Chopinu. Po splošnem mnenju je Paderewski najboljši interpret Chopina. Med drugim je izvajal: Ballata in As-dur, Notturmo in Des-dur, Mazurka in Fis-mol in mnogo drugih izven programa. Sploh je dodal umetnik toliko točk, da je trajal koncert, ki bi bil mogel biti gotov v 1½ uri, nad 3 ure.

Višek je dosegel koncert, ko je Paderewski na vsesplošno zahtevo kot zadnjo točko izvajal svoj znani, priljubljeni »Minuet«. Nastalo je frenetično odobravanje, umetnika so obširili s cvetjem in ga urno-besno pozdravljali. Paderewski je tudi drugod doživel velike triumpfe, a takega kakor v Rimu, po njegovem lastnem priznanju nikjer. Po koncertu je rimska mestna občina priredila Paderewskemu na Kapitolu stišajno čajanko, na katero so bile povabljene odlične osebnosti političnih in glasbenih krogov.

V nedeljo popoldne je Paderewskega sprejel v avdienci sv. oče Pij XI. in se z njim zelo dolgo ljubezljivo pogovarjal. Sveti oče je omenil, kako mu je žal, da ga v Poljski ni mogel nobenkrat slišati, ker se je bil tedaj posvetil politiki, ter mu to tudi sedaj kot vatikanskemu jetniku ni bilo mogoče. Paderewski je razumel željo sv. očeta ter je dal svoj Steinway, ki ga povsodi spremlja obenem z najboljšim mehanikom iste tovarne — prenesti v papeževo zasebno knjižnico, kjer je izvajal izbran koncert. Pij XI. se je divil umetniku, mu podelil svoj blagoslov in poklonil več primernih darov njemu in njegovi gospej.

Balkanska zveza proti Rusiji.

Berlin, 14. febr. (Izv.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Moskve, da so po informacijah ruskih političnih krogov Rumunija, Jugoslavija in Bolgarija sklenile pod angleškim protektoratom zvezo proti Rusiji. Pogodba obsega štiri točke: 1. Jugoslavija in Bolgarija se zavežejo podpirati Rumunijo, da obdrži Besarabijo. — 2. Rumunija in Jugoslavija podpirata zahteve Bolgarije po Traciji. — 3. Bolgarija se odpove Dobrudži. — 4. Bolgarija podpira zahteve Jugoslavije po Solunu. — V Rusiji so prepričani, da je zveza započela Anglija, ki bi rada dosegla zase morská sporšča v Črnem morju.

POLITIČEN UMOR V SOFIJI.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Iz Sofije poročajo, da je bil snoči ob 8. uri na sredi ulice v Sofiji ubit vseučiliški profesor dr. Nikola Milev, poslanec demokratske stranke in glavni urednik znanega in uglednega dnevnika »Slovo«. Dr. Milev se je rodil v Macedoniji in je bil eden največjih intelektualcev nove Bolgarske. Bil je duhovni voditelj narodnega gibanja in znan kot znanstvenik in publicist. Kakor poročajo, ima ta uboj popolnoma političen značaj in so ga izvršili revolucionarni zemljoradniki. Dr. Milev je že drugi glavni urednik zelo razširjenega lista »Slovo«, ki je bil ubit. Svoj čas je bil namreč ubit od istih ljudi kakor Milev ustanovitelj lista »Slovo« in glavni urednik Grekov.

RUSIJA KUPUJE ŽITO V KANADI.

London, 14. febr. (Izvirno) Zastopniki sovjetske vlade so naročili v Kanadi 1 milijon 300.000 bušelov (en bushel je 36 litrov) moke. To je največje naročilo moke, kar ga Amerika pozna. Moko bodo prepeljali iz Amerike v ruska pristanišča ob Črnem morju. Ameriški mlini bodo zaposleni več mesecev. Četo naročilo financirajo newyorške banke.

POMNOŽITEV ANGLEŠKE ARMADE.

London, 14. febr. (Izv.) Vojni minister Evans je izjavil, da pripravila vlada zakonski načrt, ki bo omogočil znatno pomnožitev angleške armade na kopnem. V bodoči vojni bo mogoče Angliji postaviti na noge dvakrat močnejšo armado kot jo ima doslej.

TUDI ROMUNIJA SE OBOROŽUJE.

Bukarešt, 14. febr. (Izv.) Romunska vlada se dogovarja z zastopniki Škodovih tovarn o ustanovitvi lastne tvornice za municije v Romuniji.

OSREDNJA AZIJA — SOVJETSKA?

Moskva, 14. febr. (Izv.) Kalinin se je mudil v Kokandu v Osrednji Aziji, kjer je imel velik govor. Kalinina so na vsem njegovem potovanju navdušeno pozdravljali. V Moskvi so priredili veliko slavnost na čast srednje-azijskim sovjetskimi republikam.

VOHUNSTVO NA POLJSKEM.

Varšava, 14. febr. (Izv.) Policija je zaprla bivšega poljskega konzula v Harkovu dr. Litauerja, ker je osumljen vohunstva.

ZAPRTI KOMUNISTI.

Praga, 14. febr. (Izv.) V Bratislavi je zaprla policija 6 oseb, ki so osumljene komunistične propagande.

ZVIŠANJE URADNIŠKIH PLAČ V FRANCIJI.

Pariz, 14. febr. (Izv.) Zbornica je sklenila zvišati uradniške plače. Plače bodo znašale od 5600—40.000 frankov.

VELIK DAVEK.

Praga, 14. febr. (Izv.) »Čech« poroča, da je vlada naložila nadškofu v Pragi dr. Kordaču na račun premoženjske oddaje 14 milijonov čeških kron davka. Nadškof je moral prodati neko posestvo in mnogo dragocenosti zastaviti državni blagajni kot jamstvo za plačilo davka.

KONGRES ZA RADIOFONILJO.

Washington, 14. febr. (Izv.) Za svetovni kongres za radiofonijo, na katerem bo zastopanih okoli 50 držav, je vlada dovolila 70.000 dolarjev.

Politične vesti.

+ Gospodu velikemu županu. G. veliki župan Baltič je, kakor je bilo od njega pričakovati, razpusil tudi občinski svet v St. Vidu nad Ljubljano, ker se je vršil v St. Vidu šolski štrajk. Staršem so bile diktirane najvišje denarne globe, ki jih je bilo mogoče diktirati. Če so te globe zagnate, je seveda drugo vprašanje. Tudi orožniki imajo sedaj dovolj potov. Zakaj vse to. G. Baltič zagovarja to drakonsko postopanje s tem, da je treba štiti državno avtoriteto. Mi mislimo, da bo državno avtoriteto najbolje štiti, ako bo onemogočil kršenje zakona o stalnosti učiteljstva, ako bo preprečil preganjanje krščanskomislečega učiteljstva, ki ga imenujejo »premeščanje učiteljic zakonitim potom«, kadar hočejo preganjanja spraviti v »zakonito« obliko. Če bo g. veliki župan popravil učiteljstvu in ljudstvu storjene krivice, mu ne bo treba »štiti državne oblasti«, ki bo vživala vselej in povsod spoštovanje. Če ga kdaj kje pri naših ljudeh, ki niso nobeni puntarji, ne vživa, potem niso krivi ljudje, marveč tisti, ki zakon kršijo. Pravico do protesta, če se mu godi krivica, ima po srednjeevropskih pojmi vsak človek, g. Baltič pa zamenjuje protest z zanemarjenjem šole. Mi državno avtoriteto prav dobro poznamo in jo spoštujemo, toda g. veliki župan nam ne bo zameril, če mu povemo, da mi državne, po zakonu napram ljudstvu in njegovim zakonitim zahtevam blagohotne državne avtoritete ne moremo zamenjavati s protizakonitimi diktati ene strankarske klike, naj si bo ta v tajništvu SDS ali v UJU. Ali si upate resno trditi, da je premeščanje stalnega učiteljstva, kakor ga diktira omenjena strankarska klika, brez vsakih prestopkov dolžnega učiteljstva in brez vsake disciplinarne preiskave in proti volji ljudstva, ki šolo in šolstvo vzdržuje, zakonito? G. veliki župan, štiti zakon in državno avtoriteto pri šolski upravi, katera jo ruši, mesto da nastopate z drakonskimi kaznimi in odstavljate od ljudstva izvoljene zastopnike!

+ Kako se štiti državna avtoriteta. G. učitelj Lovro Jevnikar v St. Vidu ob Slini je bil namestnik g. Fr. Kremžarja, kandidata SLS v litijemskem okraju. G. veliki župan, povejte nam, zakaj je bil protizakonito premeščen? Ali je zahtevala to državna avtoriteta? Ali državna avtoriteta ne zahteva nasprotno, da tudi šolska oblast spoštuje državljanske pravice, h katerim spada tudi kandidatura. G. Jevnikar se je proti tej protizakoniti premeščitvi pritožil in je počakal na svojem dosedanjem mestu rešive svojega priziva. Toda g. veliki župan ga je radi tega odpustil iz službe in črtal iz staleža osnovnošolskega učiteljstva, češ da pritožba nima odločilne moči. To bomo še le videli, če jo ima ali nima. Mi zastopamo stališče, da ne gre uporabljati samo enega zakona, ki slučajno služi kakemu režimovcu, drugega pa prezreti, ker ni v skladu z njegovimi nameni.

+ Jugoslavija ali Velika Srbija. Vodično glasilo francoskih finančnikov »L'Information« se pod tem naslovom v uvodniku z dne 11. t. m. peča z volitvami v Jugoslaviji. Uvodoma pravi, da važnost teh volitev prekoračuje meje zgolj narodne manifestacije, kajti Jugoslavija tvori v centralni in balkanski Evropi element stalnosti. Nato podaja kratek pregled o razvoju jugoslovanske misli med Jugoslovani, označuje razliko političnega in kulturnega razvoja med Srbi, Hrvati in Slovenci in končno podaja opredelitev državnega združenja Jugoslovancev v dva tabora: radikalnega srbskega s Pašićem na čelu,

Georges:

Plekiscit.

— Ko sem prišel po volitvah, po tridnevni abstinenci — mi je pravil Mumla Bekir — zopet v gostilno, je bila skoraj nabito polna. Le za eno mizo je sedel oblastno en sam mož ali gospod, znan politik, narodnjak in naprednjak, slaven govornik, ki je slovel po svoji silni in čudoviti prepričevalni logiki, po napačni rabi tujih besed in po svojem sesvedranem jeziku. Tako je na primer rad dokazoval krivdo svojih političnih nasprotnikov (ki jih je seveda smatral tudi za svoje osebne sovražnike): »Gospod! Že to, da taje, je dokaz, da je vse res, kar jim naša stranka očita.« Ali pa: »Iz tega, ker ni nič dokazov, se vidi, s kakšno prefriganostjo in rafiniranostjo so naši nasprotniki delali.« in podobno.

— Njega sem torej poprosil, če smem prisesti in milostno mi je dovolil.

— Prisedel in naročim. Sedela sva precej dolgo molče. Gospod politik je bobnal s prsti po mizi, se zamišljal, mršil obrvi in gubanil čelo, pogledoval zdaj jezno zdaj žalostno po gostih ter pil in pil v dolgih in pogostih požirkih. Podoba je bila, da ga tarejo velike skrbi in velika, a jezo in srdom pomešana žalost. Pijača se ga je zglo prijemale. Kar naenkrat me vpraša z energičnim, takorekoč ogorčnim glasom:

»No, koga ste pa Vi volili? Gotovo tudi klerikale, a? Saj ste klerikalec, kakor vidim.«

»Sicer ni prav vse tako, a recimo, da je res. Jaz pa nisem nikogar volil, sem odgovoril, kolikor megoče naivno.

»Luč, kakor vidim, niste, pa taki so vsi klerikaleci. Zakaj pa niste volili?«

»Imam učenega prijatelja in ta mi je povedal, da pride beseda »voliti« od »volk«. Jaz pa nisem vol. Zato nisem šel volit in še več drugih ne, ko sem jim to povedal.«

Gospod politik me pogleda, če ga nemara ne »vlečem«. Ko pa vidi, da se modro držim, in ga je imel že precej pod streho, plane pokonci in zavpije:

»Človek, Vi ste zlati vredni! O, da nisem že prej naletel na vas! — Fani! Liter na mizo, bova z gospodom skup pila — saj dovolite — kakšna misel se mi je porodila. Še danes povem to našim gospodom. »Voliti« od »volk« — to bo šlager za agitacijo. Če so vsi klerikaleci take duše kakor Vi, gospod, — in seveda so — in jim povemo, naj ne gredo volit, ker niso voli, bomo zmagali že zdaj pri občinskih volitvah v Ljubljani, ako Sokolski Nazdar dá in sreča junaka.«

»Gospod, — sem rekel — »saj se vendar pravi: ako Bog da.«

— Pri besedi »Bog« se je gospod naprednjak prekrizal, kakor se prekriza priprosto ljudstvo pri besedi »hudič«, in mi razložil:

»Ker je pri zadnjih volitvah vaša duhovščina zlorabljala vero in cerkev v politično namene, smo vsi narodni, napredni in svobodomiselni ljudje sklenili, da bomo namesto tiste besede rekli vedno in povsod »Sokolski Nazdar.«

»Gospod, — sem pripomnil — »saj smo mi tudi narodni...«

»Hudiča ste narodni,« je vzoril, »če bi bili narodni, bi ne šli z Vami Nemci, socialisti, komunisti, boljševiki in druga sodrga. To je sramota!«

»In če bi šli Nemci, socialisti itd. volit Vašega kandidata?«

»Potem bi pa mi zmagali.«

»Ali bi potem ne bila sramota?«

»Seveda ne, ker mi smo napredni ljudje in državotvorna stranka.«

»Gospod, kdo pa je napreden; saj napredni hodim tudi jaz in ne ritenski...«

»Se vidi, da ste zabit klerikalec. To je treba vzeti v abstraktnem pomenu,« me je z jezo prekinil gospod politik. Ali veste, kaj je abstrakten pomen? Figo veste.

»...ali je morda napreden tisti, ki naprej na glavo pade in ne vznak?«

»Nam je vseeno, kako kdo na glavo pade, samo da našo stranko voli, ki je svobodomiselna skozi in skozi.«

»Gospod! Svobodomiselni smo tudi mi, ki pravimo, da so vsi ljudje enaki pred zakonom in da bode svobodno vse: karanje misli, tisk, govor, prepričanje, volitve itd. Zakaj so državljani dvoje vrste?«

»Ta enakost in svoboda je samo za nas in naše somišljenike, za druge nejevernike pa ne. Dokler ne bo ves narod v naši stranki, bodo državljani dvoje vrste. Pravo svobodo in enakost bo prinesla šele naša stranka, ki je zoper klasično izobrazbo, katera je kriva vse neenakosti. Strmite, kaj ne? Seveda Vam moram razložiti, ker niste nič v šolo hodili ali pa le prav malo, kaj je klasična izobrazba. To je latinščina in grščina. Jaz imam sicer samo dve realki, kar je popolnoma dovolj, toda moj fant hodi v gimnazij, pa tudi on že uvideva nepotrebnost teh starih jezikov, ker mu kar ne gresta nič v glavo (fant se je bolj po meni vrgel). Zadnjič sem bral v časniku (saj ga imam še sabo, le pogledjte): Duo si faciunt idem, non est idem — pa mi ni znal povedati, kaj se to pravi. Zato sem se obrnil na učenega somišljenika in ta mi je povedal, da je to isto kakor: liberalcem grož, klerikalcem pa knof. Če hočemo biti torej vsi državljani enaki, mora klasična izobrazba iz šol izginiti.«

— Mož se je razvnel in govoril čedalje bolj logično in, po njegovem, sila učeno.

»Gospod, zakaj pa tudi Vaša stranka ni za pošten sporazum, kakor je opozicija. Brez sporazuma bo vedno večja zmešnjava, reda pa nikjer.«

»Sporazum je lumparija in zmešnjava je za nas, ne pa red. Z redom bi nas radi protidržavni elementi spravili ne samo ob dobiček, temveč tudi ob čast.«

ki hoče, da bodi nova država Velika Srbija, in hrvatsko-slovensko-muslimanskega, ki se temu upira in zahteva federacijo ali vsaj samoupravo. Končno prehaja list na volitive in pravi: »Volitive je vodil Pašić. Zapreti je dal Radičev generalni štab kljub odporu hrvatskih sodišč. Toda »Hrvatska Zajednica«, ki je dotlej priznavala monarhijo, se je nato združila s HRSS. Nismo poučeni, na kakšen način se je na Hrvatskem zavarovala svoboda glasovanja. Kar je znano, je to, da se vrne v skupščino v Belgrad 68 radičevcev; prej jih je bilo 70. V parlament pridejo možje kakor A. Trumbić, ki so se bili pred petimi leti oddaljili iz njega. Opozicija bo štela 136 glasov namesto 164, velesrbi (radikali in njih zavezniki) se vrnejo v skupščino kot večina (162 namesto 127). Oni bodo torej zakoniti gospodarji. Toda spomnili se bodo besed Hrvata: »Naša dolžnost je, da te Balkance preropimo, ne pa da balkaniziramo«.

ramo Hrvate in Slovence. Ni velikega naroda brez resnične solidarnosti.«

Beleške.

Pred volitvami in po volitvah. Dne 1. febr. se je vozil ravnatelj dr. Borko v salonskem vozu, priklonjenem potniškemu vlaku po progi in prevzemal prošnje in pritožbe osebja. Na to ljudomilo namero je bilo osebje opozorjeno s posebno okrožnico. 11. februarja, torej tretji dan po volitvah je pa krožila okrožnica, da gospod ravnatelj radi obile zaposlenosti ne more sprejemati po štirikrat, ampak samo po trikrat na teden in da je gospod ravnatelj v osebnih zadevah zadnja inštanca, h kateri naj se zateče osebje šele, ko so vse druge odpovedale, odnosno niso mogle prošnja ali pritožnika zadovoljiti.

Dopisi.

Še nekaj z Viča. Ne moremo si kaj, da bi tudi me, matere viških otrok ne izrekle par besed o predrznom natočevanju, ki ga je poslalo v svet petkovo »Jutro« o gđ. Hanovi in o g. Iv. štruklju. Kljub vsemu obrokovanju pa je vendarle gola resnica, da je v razredu bivše gđ. Hanove ena sama Orlica, neka Skalar, ki jo pa ni vpisala ona, ampak je bila vpisana že prej, Sokolice so pa štiri. Znano pa nam je tudi, da ni gđ. Hanova delala med njimi nikakega razločka in je z isto materinsko ljubeznijo skrbela za dobro vzgojo vseh svojih učenk. Ključala jih je v šolo še posebej v popoldanskih urah in jih vadila v cerkvenem petju in drugih šolskih predmetih, spomladi in poleti pa jih je učila celo na vrtu na poseben gredic umnega gospodinjstva vrtnarstva. Pridelke so učenke prodale, izkupiček pa poslale društvu »Pomladke«. Nasprotno pa druge učiteljice — obrekljivke komaj čakajo, da zapotajo šolski zvonec, da so proste otrok. — Tudi nam je znano, da je neki deček tukajšnje šole redno odhajal od doma s knjigami, v šolo ga pa večkrat ni bilo, ker se je raje potepal okrog. Naš dosedanji vrli šol. vodja g. Štrkelj pa je šel sam za njim, ga iskal, ga tudi našel in ga pripeljal v šolo ter ga tako odvadil postopanja. V zahvalo za tako vrlo delo pa mora seveda po sedanjih »zakonih« dobro učiteljstvo proči, nastavlja pa se drugi, ki so gospodom višjega šolskega sveta bolj pri srcu. Več mater.

Trbovlje. Občinske volitive so razpisane za 1. marca. Kandidatne liste je vložiti do 19. t. m. Skrinjic bo sedem ali osem — kakor menda še ni bilo v nobeni občini. Pa ni prišlo do kompromisa, je največja zasluga socialistov in Jake Klenovška, ki so bili le tako dolgo za sporazum, dokler so upali, da dobijo oni vse v roke, pozneje so pa s pomočjo mlajših komunistov vse onemogočili. Posebno je bilo smešno gledati Klenovška, ko je pri svoji lepi »meščanski« službi govoril o nevarnosti za razredni proletarijat. Simpatije vseh treznostnih delavcev so na strani ljudske stranke, ki je že pri zadnjih volitvah tako lepo napredovala in ki je edina v stanu na občini zopet uvesti redne razmere.

Trbovlje. Poročali smo že, da zahteva gent odstranitev usmiljenk iz izolirnice. Vzrok je pa to, da so bojda (strah in groza!) klerikalne, nekaterim demokratom pa zato neljub, ker so jim iz obč. gospodarstva znane stvari, ki močno diše po korupciji. Za svoje pošteno delo ob času nalezljivih bolezni so pred meseci z zdravnikom vred prejele pohvalo, a jim še od občine do danes ni bila

naznanjena, pač pa znane odredbe proti njim in zdravniku.

Kamnik. (Nočno junaštvo orjunske maščevalnih tipov.) V ponedeljek okrog 10. ure zvečer je nekdo polil s črnilom hišo ugledne in odločno zavedne obitelji Stele-tove, kjer je bila med volitvami naša agitacijska pisarna. Hiša je nedavno prenovljena nudila najlepše lice, za kar bi bilo pa sedaj potrebno celotno ponovno preslikanje. — Zandarmenija baže išče zločinskega ptiča; slišali smo, da na željo samih žerjavovcev, da bi tako odvrnili vsak sum od svoje plati. Vendar si upamo trditi, da se jim to ne bo nikdar posrežilo. Ne mislimo, da je bil ta junak kdo njihovih agilnih prvakov; dalje tudi ne vemo, če je bila stvar naročena; eno pa ostane za nas pribiti, gospodje, da je to lepo dozorel sad vaše orjunaške vzgoje, plod sistematičnega ubijanja najprimitivnejših osnov srčne kulture in morale. Zato ostanete za nas zapisani za vedno kot moralni krivci! Vsi, dokler radikalno ne izločite vseh takih izrodov iz sebe. Zato poskrbite tisti, ki pravite, da ta izliv nizkotne maščevalnosti obojate, potem šele bomo v vaše poštenje verjeli! Le pojdite za sledom čez cesto v samotno ulico in pogledajte, če se tam zadaj ne odpirajo neka orjunaška vrata! — Kot čujemo je tisti vitezi, ki je presil našega kruha v nedeljo zvečer bruhal najogabnejše psovke podle duše na naše ljudi, svoje plačilo bo že prejel. Podobno se lahko zgodi še komu. Tudi podružnica Trgovske banke si lahko pešče boljše reklamatorje za svoje podjetje. — Nočemo nikomur krasti političnega prepričanja, take manire prepuščamo vam. Nikdar pa ne bomo trpeli, da bi ljudje, ki se rede na naš račun, pljuvali po nas in nas bili v obraz. Samo z gospodičnami, ki so v nedeljo kričale: »Dol s farji!« etc., se ne bomo pečali, ker so se že same obsodile preveč!

Kamnik. Ko je v nedeljo med volitvami g. župan dr. Karba na Glavnem trgu odtrgal s prostora za plakatiranje volivni lepak SLS in sem se podpisani »držniki« prvi protestirati in gospodu povedati, da se tak čin za župana prav nič ne spodobi, ni gospod vedel drugega opravičila za svoje dejanje, da bi se izmotal iz neprijetnega položaja, kot da me je počastil z besedami, da imam »dolg jezik, ki me je že enkrat tepel!« Ker na moj poziv, naj storijo o »mojem tepenem dolgem jeziku« pove do kraja, ni odgovoril in ker želim, da bo stvar popolnoma jasna, smatram za umestno povedati tem potom sledeče: Ko je ob priliki nekega semnja g. Homar Tomaž, zvest dr. Karbov možakar, menda po naročilu g. podžupana, ki sicer skrbi ob semnjih za red, postavil stojnice in kot tak komandiral, da se imajo postaviti tik do mojega lokala, sem se temu z ozirom na to, da bi bil na ta način oviran prost dohod v moj lokal in da stojnice nikdar še niso bile tako nameščene, odločno uprl. Ker se je g. Homar čutil užaljenega, da sem se upal braniti svoje pravice in tudi pred njegovim ostrim poveljem: »Zginitel! Nimate nič govoriti!« (g. župan je v nedeljo podobno poveljeval) nisem padel na kolena, me je — nedvomno z vednostjo g. župana — naznanil potem sodišče držav. pravništvu radi prestopka po § 104. V zadnji me je zaslislalo tukajšnje sodišče, nedavno pa me je obvestilo, da je ovadba z ozirom na moje nekrivdo brezpredmetna in je kot taka šla v koš. — G. župan, tako je ta stvar! Išcite krmavcev pri svojih ljudeh, mi pa bomo vedno odločno branili svoje pravice z vseni postavno dovoljenimi sredstvi in kot tak pride prav tudi »dolg jezik!« In če z njim ravno jaz pridem do svojih pravic, sem samo vesel tega daru in nanj ponosen. — Kamnik, 13. febr. 1925. — Ivan Tajč, čevljar.

Djakovo. Tukaj so zavladale precej žalostne razmere. Vedno se nam govori, da smo v svobodni državi, toda zanimivo so stvari, katere se dogajajo pri nas. Zato hočemo nekoliko upoznati ljudstvo, na kakšen način je mogoče doseči najlepši mir in red v enem od manjših mest — kakor je n. pr. Djakovo. Vse je lepo in mirno bilo pred volitvami, toda sedaj, ko so se iste končale, nastopil je čas, ko se ljudstvo omejuje na najskromnejše. — Ko so Djakovčani izvedeli, da je zmagala skupina opozicijskih strank, so se sbrali proti večerni ljudje, ki so hoteli na

opravičen način dokazati svoje veselje nad sijajno zmago. Okoli 100 njih po številu so v sprevedu z zastavo prepevali narodne himne in čuli so se »živlo klic« in slično. Spreved je krenil tudi pred hišo srožkega poglavarstva, kjer se je tudi navdušeno odpevala narodna himna. Nato so se vrnili in glej, pred njih so stopili po nalogu srožkega poglavarja Gjura Bescha trije žandarji z nabitimi puškami in bajoneti ter na surov način razgnali to množico manifestantov. K sreči se je ta miroljuben narod lepo razšel, dasiravno je bilo veliko ogorčenje nad tem nastopom oblasti. In to glejte je dalo povoda, da so se še istega večera morali zapreti vsi javni lokali, ukinile kinematografske predstave i. dr. Takoj je bila pojačana varnostna straža, katera je bila poklicana iz najbližje okolice na pomoč. Tako so imeli oblastni organi popolno garancijo, da se

»zaduši vsaki nemir«. Nekoliko ljudi je bilo takoj odpeljanih v zapor. Drugi dan je bila izdana stroga naredba in sicer, da se morajo zapirati hišna vrata ob sedmih a nobenega človeka ne sme diveti varnostna straža po deveti uri brez opravičenega razloga na ulici, sicer mu preti zapor. Nadalje je strogo prepovedano širiti vesti, da je bila režimska stranka pri volitvah poražena — pretuja zapor. Sprehajanje dovoljeno v skupini največ treh oseb. Razumljivo je, da so bile prepovedane do daljnjega vse zabave brez izjeme, tudi delo v društvu naj do preklica po osmi uri zvečer počiva. S tega je razvidno, kakšno življenje se je pričelo. — Tako je podobno Djakovo kletki, v kateri živijo ukroteniti ptički, ki so pa obkoljeni s puškami in bajoneti. Take svobode si pravno nismo zamisljali po volitvah!

Dnevne novice.

— Dve novi žrtvi. Gospodična učiteljica Iva Jagrova, ki že 17. leto deluje na šoli v Zagorju ob Savi, je predstavljena na spoznavno šolo v Turjah, okraj Laško. Vsa zagorska okolica se zgraža nad tako grobim ravnanjem s bolno in pošteno učiteljico, le brezsrčni ljudje kakor L. Jelen, se naslanjajo in uganjajo orgije pobselosti. Koliko časa se bo svet mirno pronašal tako nečloveško tiranstvo! Zagorska okolica je doživela tekem 2 dni troje premeščenj: 1. mesto M. Pelka za upravitelja v Toplicah je imenovan orjunaš Fr. Golob; 2. predstavljena je gđ. Jagrova; 3. predstavljena je pa tudi gđ. Marija Hauptmanova, tudi definitivna učiteljica v Zagorju. Zakaj tudi ta? Ni ga vzroka. In kam so to poslali? K Sv. Miklavžu, visoko v hribe. Ubogo, slabotno revico poženejo sedaj sredi zime brez vsakega povoda z domačega kraja v laško gričevje! Ali vas ni sram, krvopiji, da uničujete ubogo učiteljico zato, ker ne trobi v vaš politični rog! Kje ste vi, plemeniti in viteški Sokoli G., ki gledate mirno take vnebovpijoče krivice! In vi stanovsko zavedni UJU-jevi, ali morete še trditi, da se je že kdaj tako grodo postopalo z učiteljskim stanom kakor se postopa sedaj, ko soodločuje o usodi posameznikov toliko hvalisana in v nebo povzdigovana stanovska organizacija UJU! Ali boste čakali, da se vam vžge pečat neizbrisne sramote? Ali se ne zavedate, da si spletate bič, ki se bo opeljal prej ali slej okrog vaših občutljivih pleč. — Mi vas pomilujemo. — Tudi učiteljska imenovanja iz mariborske oblasti so presenetila marsikoga. Sicer odločuje tam g. Anton Hren, šolski upravitelj v Studenčih pri Mariboru, ki je v tem pogledu vse kakor boljši kakor znani g. Luka na Kranjskem, vendar se je prizadeval nekemu kompetentu, kojega ime za danes še zamoledimo, očividno vnebovpijoča krivica. Ljudje, mož z 32 službenimi leti ter z družino je podlegel pri kompetenci mladišem a 4 službenimi leti. Krasen zgled tovariške obzirnosti! Le tako naprej, UJU!

— Najvažnejše delo vseh naših organizacij v mesecu februarju. Do konca februarja je treba obnoviti naročnino na Mohorjevo družbo, oziroma se na novo vpisati, kdor še ni član. Kakor štejemo in primerjamo te dni glasove, ki jih je dobila v kakem kraju ta ali ona stranka, prav tako bi morala vsa naša javnost vsako leto ugotoviti, katere župnije nazadujejo in katere napredujejo glede števila članov Mohorjeve družbe. Včasih je tudi res »Slovenec« vsako leto prinašal natančen pregled gibanja udov Mohorjeve družbe. V zadnjih letih so po nekaterih župnijah intenzivno agitacije za Mohorjevo družbo nekoliko opustili in posledica je tudi padanje števila udov Mohorjeve družbe, tako da smo letos padli celo za malenkost pod 40 tisoč. In vendar je štela Družba že nad 90 tisoč članov! — Sedaj imamo še dobrih štiri najst dni časa za nabiranje udov. Čez štiri najst dni bodo tudi te druge »volitive« končane, ki bodo ugotovile, v koliko smo letos napredovali na kulturnem polju. Da bi tudi te druge volitive sijajno izpadle! Zato naj se vpraša te dni vsak prijatelj našega naroda: Koliko je naša župnija napredovala, oz. nazadovala od l. 1924. in od l. 1919? Razdeliti si je treba delo po posameznih vaseh, da ne bomo več nazadovali v tako važni stvari, kakor je naš Mohorjeva družba. Torej hitro na delo, vsakega dne, zlasti pa vsake nedelje je sedaj škoda, če bi se ne napravilo ničesar za Mohorjevo družbo.

— Nagrada za katehete, učitelje na ekskurendnih šolah. V Uradnem listu št. 12, z dne 5. t. m. je poziv od g. dr. Pestotnika, da naj katehete in učitelji na ekskurendnih šolah kot tudi učiteljice ročnih del naredo do 8. t. m. prijave za nagrade za čas od 1. sept. do 31. dec. 1924. — Prav! Samo to se ne da razumeti, kako naj bo prijava že do 8. t. m. v Ljubljani, ko je pa Uradni list došel k nam 10. t. m. — Ali g. dr. Pestotnik ni upošteval, da podeželski ljudje nismo v Ljubljani. Nekateri pa pravijo, da nas je hotel zalotiti! Prijave treba poslati na računovodstvo delegacije min. financ v Ljubljani.

— Umrla je na Dolenjem Jezeru št. 37 pri Cerknici v petek dopoldne hčerka ugledne družine Franciška Kebé po kratki bolezni v 35. letu starosti. N. v p.

— Promocija. Dne 4. t. m. je promoviral na dunajski univerzi doktorjem filozofije,

g. Anton Čepin, duhovnik Hbštjanske škofije, doma iz Horjula, Častitamo!

— Poroka. (Bršljina pri Novem mestu.) Poročila se je v sredo 11. t. m. gđ. Mici Turkova, večletna požrtovalna načelnica orliškega krožka v Novem mestu z g. M. Žagarjem, gostnikom in gostilničarjem v Stopičah. — Mnogo sreče!

— Star naprednjak nam piše: Nekulturna klika poveljnih afaristov po svojem časopisu sramoti resnične svobodomislne ljudi, ki so imeli v sebi še čast in ponos, da se niso dali udninjati »Samostojni dem. stranki«. — Volitev je po ustavi tajna. Nihče ne sme po zakonu izvrševati kakakega terorja nad volivcem, čegar skrinjica je bila dovoljena, niti od njega zahtevati pričevala, kam je volil. Vsak ima pravico reči, da to nobenega nič ne briga. Zaupniki skrinjice so bili pri volitvah — teda ne v namen, da prisluškujejo, ali kombinirajo, kam je posamezni volil — temveč, da se pri volitvi ne gode zlorabe na škodo te ali ene stranke. — Naš državni pravnik pa je po volitvah onemogel, ali pa popolnoma odpovedal, kajti steer bi ne bilo mogoče, da »Jutro« prinaša vesti, ki so diametralno nasprotno kazenskemu zakonu in ustavi, on pa — ne vidi nič, ne sliši nič. — Dobro! Če je njemu prav, je nam tudi, teda dušnega našega življenja ne bo obvladala klika, ki ji je postal v zadnjem času duševni vodja — g. Josip Turk. — Jaz stari liberalci in dolgoletni sodružnik »Slov. Naroda« sem bil svojčas tudi v občinskem odboru in vem, kako sta šla pok. dr. Iv. Tavčar in Ivan Hribar temu možakarju na roko. — Elektrarna se je sesidala na »Le-din« mesto ob tiru južne železnice, same zato, da si je ta g. Turk pridobil premoženje z dovozom premoga, namesto da bi v elektrarno vozil le industrijski tir. — Debil je vse mestne vožnje bodisi za odpeljavo smeti, snega, blata itd. Jaz mu to iz srca privoščim, protestiram pa odločno, da se drzne bodisi on, bodisi tisti, katerim je on vzor in dika, vrhunec intelektualnosti, staviti se z nami v eno vrsto. Vi ostanite lepo med seboj v svojem »kulturnem krogu«, ki mu načeljuje gospod Bolčev Pepe, mi pa ostanemo v svojem krogu, kjer se zbirajo prvi duševni delavci slovenskega naroda.

— »Jutro« privilegij nad trgovci! — »Jutro« dan za dnevom napada gospoda Jelačina. V petkovi številki ga celo poziva, naj odloži poverjena mu mesta! — Na nobenem občnem zboru in volitvah pri zvezi gremijev, kakor Trgovski in obrtni zbornici ni bilo govora, kateri politični stranki mora pripadati načelnik »Zveze« ali odbornik zbornice itd. Kako pride stranka do pravice, da napada in zahteva odstop moža, katerega je postavila soglasno stanovska organizacija na čelo! — Roke proč od naših organizacij gospodje politikastri! Mi si bomo naše stanovske organizacije že sami urejevali brez Vas! — Ako pa kateremu izmed gospodov tovarišev okoli »Jutra« ne da politična žilica miru, svetujemo mu, naj nikar ne zanaša v stanovsko organizacijo politike, ker bo to škodovalo le stanovski organizaciji, kar pa odločno odklanjamo — trgovci z dežele!

— Kurz češkega jezika. V svrno nameravenega letošnjega izleta Jugoslovansko-češko-slovaške lige v Ljubljani in Mariboru v Češko-slovaško republiko, kakor tudi v svrhu obiskov raznih redoljubnih društev CSR, se bodo tudi letos vršili praktični kurzi češkega jezika, kjer bode predaval lektor češkega jezika prof. dr. Václav Burián. Ti kurzi se bodo vršili v poslopju državne realne Vegeva ulica v razredu I. b, pritličje. Začetek pouka bode v torek dne 17. II. 1925 ob 18. uri. Ta pouk je popolnoma brezplačen. Vsi prijatelji češkega jezika, ki bi hoteli udeležiti se teh kurzov, se vabijo, da se dne 17. II. ob 18. uri prijavijo na uvečeno mesto pri prof. dr. Buriánu. Priporočila se obilna udeležba.

— Slovenski izdelki na razstavi v Clevelandu. Od 29. jan. do 6. februarja t. l. je bila v Clevelandu velika razstava živih in sorodnih izdelkov. Prvič so se te razstave udeležili tudi slovenski obrtniki, in to J. Polekar s svojimi neopojnimi pijanci, ki življajo v Clevelandu najboljši sloves.

— Jugoslovanski narodni dom v San Francisku. Srbski, hrvatski in slovenski izseljenci v Kaliforniji so sklenili, da si zgrade v San Francisku svoj skupni Narodni dom. V to svr-

?? ? ?

Le glejte me! Mi smo državotvorna stranka in si hočemo ta pridevek tudi pošteno zaslužiti. Poslušajte! Čim večja zmešnjava je, tem bolj se menjajo vlade in ministri in tem bolj pogoste so volitive. Na ta način dosežemo mi lahko, da bo imel v par letih vsak pristaš naše stranke, ministra v žlahti — in kdo si upa taki stranki očitati, da ni državotvorna. Pa ne samo to. Ministriovanje tudi ni zastoj. In na ta način naša stranka ne bo samo nositeljica velikih idej, nego tudi blagostanja.

Gospod, Vi ste velik mož in popolnoma me boste spravili na svojo stran. Samo to mi še povejte, zakaj vedno govorite o protidržavnih in prevratnih elementih. Jaz ne vem, če je v vsej Jugoslaviji kdo, ki bi si želel državo razbiti. Ljudje hočejo samo reda in poštenega kruha in svobode, pa da bodo pred zakonom vsi enaki. Saj bi lahko vsi v miru in prav dobro živeli.

Kaj? Da ni prevratnih in protidržavnih elementov? Vsi, ki so zoper »Narodni blok« so taki in vsi je skoraj tri četrtine prebivalstva I. — vsi opozicijskega.

Če jih je tri četrtine, kako je pa potem mogoče, da je dobil »Narodni blok« pri zadnjih volitvah večino? — sem vprašal radovedno. Gospod državotvorni politik, naročnjak in naprednjak pa je slovesno odgovoril:

»S temi volitvami je hotela vlada napraviti plebisit, da se v moderni, kulturni, svobodni in demokratični državi volitive popolnoma nepotrebne.«

ho so privedli dne 18. jan. t. l. v San Francisco v Angles auditoriju Narodni dan s sodelovanjem vseh srbskih, hrvatskih in slovenskih pevskih in glasbenih društev. Govorili so Slovenec Šuklje, jugoslovanski konzul Slobodan Jovanović, Srb dr. T. Negrić in mnogi drugi. Udeležencev je bilo več tisoč s celega Pacifika. Prireditve je sijajno uspela in je zgradba Narodnega doma zagotovljena.

— Poneverba. Pri podjetniku Albertu Katiču v Bakru je bil uslužben do 10. febr. kot uradnik 30 letni Rudolf Kaupa doma iz Vitkovic na Moravskem. Mož pa je grdo zlorabil zaupanje svojega gospodarja. Poneveril mu je namreč 10. febr. 20.000 Din in je neznano kam pobegnil. Mož je visoke, čedne postave, čedno oblečen in govori tudi več jezikov.

— Velik vlom v Somboru. V noči na 12. febr. se je izvršil v Somboru predrzen vlom, in sicer pri trgovcu Ivanu Eremima. Vlomilec je pobral samo razne dragocenosti in se ni brigal za drugo blago. Odnese je ovratnico z dajamantom, 7 zlatih zapesnic, nekaj prstanov in uhanov, zlatih in srebrnih gumbov in zlatnik za 10 kron v skupni vrednosti do 40 tisoč dinarjev. Tat je moral domače razmere prav dobro poznati, da je našel vse te dragocenosti, vendar nimajo do sedaj o njem še nobene sledi.

— Zrtev požara v Hrastju. Povodom požara v Hrastju, o katerem smo že včeraj poročali, je pustila 14letna Helena Podbošek, ki je čuvala dveletnega Tončka, sinčka svoje sestre Franiške, ki hodi na delo v tovarno za klej v Ljubljano, fanta doma v vozičku in je šla gedit požar. Otrok je spal. Medtem pa se je vnela za zapečkom otroška žimnica, kamor jo je dala dekletu sušiti. Žimnica se je vnela in je nastal v mali sobici tak dim, da se je otrok zadušil. Ko je prišla mati domov, je našla deklet mrtvo v vozičku. Dejanski stan je ugotovila včeraj policijska komisija iz Ljubljane pod vodstvom koncipista Polca, kateri je prisostvoval pol. zdravnik dr. Avramovič.

— Za bližnji postal čas priporočamo iz samozaložbe Tiskovnega društva v Kranju: 1. »Sv. Križev pot« Sv. Leonarda P. M. (32 strani) v priročni obliki z različnim velikim tiskom; en izvod stane 250 Din. Knjižica je broširana v trdem kartonu. — 2. »Pasijon ali trpljenje N. G. J. Krč.« broširano s trdim kartonom. 1 izv. stane 3 Din, na vsaki 10 izv. 1 izv. povrh. Pri večjem odjemu (čez 100) poseben popust. Oboje je pripravno za razširjanje nabožnega čtiva v večjih množicah. Ima odobrenje šk. ord. v Ljubljani z dne 4. II. 1925 št. 370. Naročite takoj pri Tiskovnem društvu v Kranju.

— II. književna tombola Jugoslovanske Matice. S številkami 45, 90 in 4 so bile zadete vse ambe in terne. Dne 7. t. m. so bile izžrebane številke za kvaterne, in sicer: 63, 66, 9, 88, 65 in 48. Kljub velikemu številu izžrebanih števil pa niso bili zadeti še vsi dobijki za kvaterne. Zato je pokrajinski odbor Jugoslovanske Matice izžrebal danes za kvaterne še sledeče številke: 25 in 38. S temi in prejšnjimi številkami pa bo bržkone zadetih več kvatern, kakor pa je še preostalih dobijkov. V tem primeru se bo vršilo med vsemi Pokrajinskemu odboru Jugoslovanske Matice do 21. t. m. vposlanimi tablicami, ki so zadele kvaterne, podrobno žrebanje. Dne 22. t. m. pa bodo izžrebane številke za činkvin.

Mens sana in corpore sano — želi vsaka pametna mati svojim otrokom. V dosego tega mnogo pripomore dnevno en kozarec Radonske vode. Uvažujte prosenetljivo analizo, vprašajte Vašega zdravnika! 5934

»Neosan« Krema Vam štedi na dveh straneh, prvič, ker se je zelo male porabi, drugič, ker poveča trpečnost obutve. 874

Iz štajerske.

Š Krekova mladina, podružnica Štore, priredi v celjskem Narodnem domu igro »Don Fernando«. Prijatelji delavske mladine, vabljeni. Začetek točno ob 4. — Odbor.

Š Pilštanj. (Š Šolska upraviteljica gđ. Kristina Berthold.) Kdo je ni poznal? In kdo je ni visoko čislal? Še nasprotniki so jo morali spoštovati. Čez 40 let je plodono delovala na naši šoli. Bila je vedno vzor učitelja-vzgojiteljica. Globoko izobražena, pa tudi globoko verná. To pa ne samo skrito sama zane, ampak tudi odločno povsod v javnosti. In tako je vzgajala tudi mladino. Lepše jih je učila — svoje ljube šolarke — kakor najboljša verna mati. Vsak dan je male vzela s seboj v cerkev in je tam z njimi molila in prepevala svete pesmi. Zato je pa tudi Bog tako bogato blagoslovljal njeno delo. Ob njeni smrti vidiš povsod solzne oči: to so solze hvalečnih otrok. »Izgubili smo mater« — tako glasno vzdihujejo sirote. — Gđ. Kristina je pa bila vzgojiteljica tudi odraslim in to posebno s svojim lepim zgledom. Ni se sramovala prva klečati pri obhajilni mizi; ni se sramovala v cerkvi peti in glasno moliti. Njena vztrajna molitev je razlivala blagoslov božji po celi župniji. — Tudi revežem je bila dobra mati — tako da je ostala sama uboga. Sama si je pritrkala kruha, da ga je mogla vsaj drobtinico dati svojim šolarčkom. Koliko revežev je pa nasitila na svojem domu! — Res učenka nesmrtnega Šlomička ne samo v besedi ampak še bolj v dejanju. — In zatisnila je dobra mati gđ. Kristina svoje oči po kratki mačni bolezn 9. svečana; v sredo pa položila v domačo zemljo njeno telesno ostanke:

a v naših hvaležnih areh bo vzor-vzgojiteljica in dobra mati imela ohranjen večni spomin.

Š Izgom. Iz polietjskega okoliša mesta Maribor je izgnana za dobo deset let s prepovedjo povratka 40 letna šivilja Viktorija Kohnjec, doma iz Boveca, pristojna v Ljubljano. — Dalje je pregan iz Maribora 28 letni sedlarski pomočnik Albin Vavpotič, doma iz Dravograda in sicer tudi za dobo 10 let. — Oba sta izgnana kot nevarna in nadležna tujca.

Iz Koroške.

k Slovenska deželna poslanca v koroškem deželnem zboru za pravice slovenskega prebivalstva. O priliki zadnje proračunske razprave v koroškem deželnem zboru sta spetovano prevzela besede tudi slovenska poslanca župnik Poljanec in dr. Petek. Izjavila sta, da tako dolgo ne moreta glasovati za proračun, dokler se ne izpolnijo določbe mirovne pogodbe o pravicah narodnih manjšin. Posl. Poljanec je najprej vprašal deželnega glavarja, zakaj še vedno niso nastavljeni železničarji, ki so bili po plebiscitu vsled narodnosti odelovljeni? Vseled narodnosti je bilo toliko družin vrženih v bedo in izročenih gladi. V Svetni vasi je zadruga za proskube električne moči. Ko je sedaj vse gotovo, pride ena svetilka proti vsem prejšnjim pogodbam na 640.000 K. Posestniki so brez vsakega zaslužka, ker ni snoga, in posestvo pojde za posestvom, ako bodo morali tako visoke račune plačati. Deželna vlada naj bi posegla vnos in obravnavala kmete pred najhujšim. Prijel je tudi g. Šumija, ker je na zborovanju v Pilberku rekel, naj grede oni, ki se jim tukaj ne dopade, iz dežele. Gospodje se motijo, če mislijo, da nas bodo na ta način pridobili: če nam bodo pravili, se bomo v razmere živeli, drugače pa ne. Velikovoško okrajno glavarstvo je zahtevalo načrte domačih mlinov, ki so bili zvezani z velikimi izdatki. G. poslanec vprašuje, zakaj se je to zahtevalo in za kaj se bo to rabilo? Če se peljemo z žutranjim vlakom v Celovec, vidimo na vseh postajah veliko število otrok, ki pehajo v mestne ljudske in srednje šole. V Avstriji imamo še itak preveliko inteligenco, ki v take mali državi ne dobi službe, vse je prenapolnjeno. Prej je šlo lahko, ko so zasedli vse boljše službe nemški uradniki na Češkem, Poljskem, Slovenskem itd., a zdaj je tega konec. Gledati je na to, da se prepredijo inteligentni proletariati. Konjereja se ne izplača več, ker so avtomobili konje skoro popolnoma izpodrinili. Zato naj vlada poskrbi, da se bo bolj razvila govedoreja in mlekarstvo. Slovenci privoščimo Nemcem gospodinske šole, vendar pa moramo zahtevati, da se ozira tudi na nas, da se podpira in dovoli gospodinske šole v St. Rupertu, ne pa težkoča. Če pridemo enkrat do kmečkih zbornic, zahtevamo seveda svoje zastopstvo. G. dr. Petek je obravnaval politično vprašanje.

Iz Ljubljane.

Ij Umrla je včeraj 14. t. m. gđna Jelica Dežmanova, hčerka glavnega poslovođa književnice K. T. D. Bolehala je dolgo časa ter svoje hude trpljenje udano prenašala. Bila je članica orliškega krožka pri Sv. Petru, kjer je zelo vneto delovala. Pogreb bo v ponedeljek 16. t. m. ob 4. popoldne z Dobrobranske ceste. Rajnici svetila večna luč. Zalujoci rod-bini naše sožalje!

Ij Umrl je včeraj v soboto g. Karol Hager uradnik Kranjske hranilnice v p. — Svetila mu večna luč!

Ij Himen. Danes se je poročil tukajšnji magistratni arhitekt Mušič z gđ. učiteljico Vidmar. — Čestitamo!

Ij Umrl so v Ljubljani: Milan Kohl, rejec, 10 mesecev. — S. Genovefa Angela Oražem, usmiljenka, 19 let in pol. — Marija Zohar, postrežnica, 33 let.

Ij Enaka imena. Na demokratski kandidatski listi za ljubljanski občinski svet stoji med drugim tudi ime g. Cirila Dolence, ravnatelja bivše deželne priškolne delavnice v pokoju. Na več vprašanj, če je g. ravnatelj v p. Ciril Dolenc identičen z g. Cirilom Dolcemcem, ravnateljem ljubljanske obrtne banke, odgovarjamo, da ne gre za isto osebo, ampak da sta to dva različna gospoda, ki imata slučajno enaki imeni.

Ij Naprednost in naprednost. V starih ljubljanskih časih je veljalo za »nobeč« in za »napredno«, če kdo v nedeljo ni šel k maši, ali pa če je že šel, da med povzdigovanjem ni pokleknil. Po maši pa je bile treba nekatere pozabavljati na »farje« in povedati v gostilni kakšno bolj mastno. Vprašanje o tej vrsti naprednosti se pa tekom let ljubljanske grbe razširilo tako, da naj ljudje le hodijo v cerkev, če hočejo, in da naj se tam tudi dostojno obnašajo, če že grede noter, ali pa naj grede kar naravnost v oštarijo, če jim maša ne diši. Preostalo zabavljajo »farje« že zdavnaj ne velja pri ljubljancih za »naprednost«, ampak za surovost in za zaostanost. Kaj zna napredka in naprednosti pa smatraje ljubljancje danes boj proti nasilju, boj proti pritiskanju tiskovne svobode, proti prepovedim ali nasilnim motenjem javnih shodov in proti nastopom javnih varnostnih organov proti mirnim ljudem na višje povelje. Naprednost je boj za svobodo, umazano nazadnjaštvo pa je žerjavovski nasilje. To danes ljubljancje vedo.

Ij Čegav je pes? Na Martinovi cesti v Ljubljani se je priklatil k vozu posestnika in gostilničarja Matije Jerana iz Borčevega 5 do 6 mesecev star lovski pes brez ovratnika in

znamke. Tekel je za vozom do njegovega doma.

Kandidatje »Ljubljanske samoupravne liste« za obč. volitve.

I. KANDIDATJE ZA OBČINSKE ODBORNIKE.

1. Dr. Ljudevit Perič, odvetnik. 2. dr. Ivan Stanovnik, odvetnik. 3. Ivan Deržič, železniški uradnik. 4. Dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik. 5. Ing. Alojzij Hočevar, inženir. 6. Dr. Josip Hacin, odvetnik. 7. Janko Nep. Jeglič, šolski ravnatelj in posestnik. 8. Franc Orehek, posojilniški ravnatelj in posestnik. 9. Josip Pirc, računski svetnik. 10. Albin Zajec, računski svetnik. 11. Ivan Kralj, trgovski poslovodja. 12. Franjo Rupnik, strojevodja v pokoju. 13. Jakob Babnik, inštalater. 14. Mihael Koželj, posestnik. 15. Anton Lampret, trgovec. 16. Anton Rojina, mizar in posestnik. 17. Ivan Srebot, čevljar. 18. Franc Slovša, izvozeček in posestnik. 19. Karel Urbančič, poštni kontrolor. 20. Dr. Alojzij Vrtačnik, odvetnik. 21. Josip Rutar, uslužbenec v tiskarni. 22. Evgen Jarc, profesor. 23. Franc Vidic, hranilnični ravnatelj. 24. Ivan Svetlin, posestnik. 25. Anton Malgaj, pleskar. 26. Franc Škulj, učitelj in šolski upravitelj. 27. Josip Plejter, inštalater. 28. Dr. Josip Jerič, odvetnik. 29. Ivan Salamon, železničar v pokoju. 30. Dr. Celestin Jelenec, odvetnik. 31. Franc Salehar, poštni uradnik. 32. Dragotin Štrucej, ravnatelj. 33. Pavel Keršič, posestnik in mizar. 34. Karel Anton Kregar, posestnik in trgovec. 35. Dr. Anton Milavec, komisar n. r. 36. Stanko Likar, tajnik delavske zavarovalnice. 37. Vlado Pelan, književodja. 38. Ivan Petrič, učitelj v pokoju. 39. Josip Rajnar, železničar. 40. Jože Rozman, zasebni uradnik. 41. Matevž Golob, knjigovez. 42. Albin Tomec, polir. 43. Anton Šircej, činovnik in železniški uradnik. 44. Franc Šimnic, mizar in pomočnik. 45. Jože Golmajer, strokovni tajnik. 46. Makso Sever, trgovec. 47. Leon Zorž, kovinski strugar. 48. Josip Stegelj, stavec. 49. Lovro Jakomin, čevljar.

II. KANDIDATJE ZA NAMESTNIKE OBČINSKIH ODBORNIKOV.

1. Valentin Vrhunec, trgovski poslovodja. 2. Martin Dolenc, čevljar. 3. Ivan Petek, višji železniški revident. 4. Dr. Emil Stare, odvetnik. 5. Ivan Remžgar, posestnik. 6. Vido Bratovž, trgovski potnik. 7. Alfonz Valand, strugar. 8. Ing. Alojzij Zumer, državni uradnik. 9. Ivan Eiletz, nadsprevodnik. 10. Josip Marinko, sodniški sluga. 11. Hinko Glavan, delavec. 12. Josip Fon, kretnik. 13. Vladimir Franke, trgovec. 14. Anton Škrabar, posestnik. 15. Luka Kalan, čevljar. 16. Anton Kralj, zasebni uradnik. 17. Josip Cotič, gostilničar. 18. Ivan Selan, topilec. 19. Mirko Hafner, književodja. 20. Anton Minkuš, policijski nadzor in v pokoju. 21. Josip Pečan, delovodja. 22. Peter Bergant, književodja. 23. Ivan Bernik, mizar. 24. Alojzij Blatnik, pekovski pomočnik. 25. Janko Bavdaš, bančni sluga. 26. Vojteh Vadjan, špedicijski ravnatelj. 27. Jernej Serjak, trgovski poslovodja in posestnik. 28. Andrej Dolinar, sluga. 29. Anton Jež, predelavec ortopedist. 30. Jože Krapar, klepar. 31. Josip Poropat, brzojavec. 32. Matija Trebar, trgovec in posestnik. 33. Martin Ban, kr. poštni poduradnik. 34. Ivan Junkar, posestnik. 35. Dr. Lovro Sušnik, profesor. 36. Avgust Schley, strugar. 37. Franc Rifelj, računski oficijal. 38. Riko Debelak, tovarniški ravnatelj. 39. Mihael Krek, odvetniški koncipient. 40. Josip Karn, usnjarski pomočnik. 41. Franc Poženec, računski revident. 42. Rudolf Schildenfeld, sodni kanclist. 43. Rudolf Podpac, železniški činovnik. 44. Franc Žužek, pravnik. 45. Ivan Baštola, mizar. 46. Dominik Bezenšek, književodja. 47. Davorin Stopar, bančni uradnik. 48. Ciril Golmajer, književodja. 49. Andrej Bradeško, mizar.

Naznanila.

Orliški krožek »Ljubljana sv. Peter« naznanja, da je umrla 14. t. m. po dolgem mukoplnem trpljenju agilna in požrtvovalna članica sestra Jelica Dežmanova. Članice se vabijo, da se pogreba, ki se vrši v ponedeljek dne 16. t. m. ob 4. popoldne, polnoštevilo udeležev.

Sentpeterske prosvetne društvo priredi v ponedeljek 16. t. m. ob 20. uri v svojem prostoru Župnijska ulica 1, predavanje. Predava prof. J. Mikar: Izlet v triglavsko pogorje. Predavanje bode pojasnjevalo slike. Člani in prijatelji vabljeni.

Zenski ošek Krekove mladine priredi 15. t. m. tečaj ženskih ročnih del. Sprejemanje udeležencev tečaja same še danes 15. t. m. Začetek točno ob 10. jutraj v Jugoslovanski strokovni zvezi, Stari trg 2, I. nadst. — Odbor ženskega odseka Krekove mladine.

Krekova mladina v Ljubljani priredi 22. t. m. v Društvenem domu na Viču burko »Babilon«, na kar občinstvo že vnaprej opozarjamo. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj prihi med naše delavske mladino. — Odbor.

Predavanje v Rokodelskem domu. V ponedeljek 16. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, prof. dr. Valentin Rožič. Pričetek je točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Pevski zbor v Rokodelskem domu ima svoje redno vaje danes ob 11. uri popoldne v dvorani. Ker bo danes tedna občinska predpustna prireditve, pri kateri zbor nastopi, naj

se današnje vaje zanesljivo udeležijo vsi gg. pevci.

Društvo vpokojenih javnih nameštencev za Slovenijo priredi v sredo dne 18. t. m. ob osmih zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rimski cesti družabni sestanek svojih članov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Orlovski odsek v Kropi priredi 15. svečana t. l. ob pol treh popoldne proslavo 5 letnega obstoja z akademijo in prosto zabavo, na katero vljudno vabimo!

Šiškarj. Dramatični odsek Katoliškega Prosvetnega društva v Šiški priredi danes zvečer v samostanski dvorani gledališko predstavo »Srenja«. Začetek ob sedmih. Cen. običajne. — Vljudno vabi odbor.

Zgodovina slovenskih umetnosti. Deseto (zadnje) predavanje cikla umetnostno-zgodovinskega društva se vrši v ponedeljek, 18. februarja ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. F. Mesesnel: Češko slikarstvo. Vstopnice pri blagajni.

Klobučevinaste podloge za pisalne stroje.
FRANC BAR, Ljubljana
Čankarjevo nadbržje št. 5.

Položaj ruskih beguncev.

Ko se po boljševiški revoluciji v zapadno Evropo pribežali prvi ruski begunci, je papež Benedikt XV. takoj organiziral podporo za nje; sedanjji svetli oče Pij XI. z veliko vneto nadaljuje to plemenito delo. Po zgledu svetega očeta tudi škofje in drugi katoliški krogi po raznih deželah z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo podpirajo Ruse. Posebno se odlikuje belgijski kardinal Mercier, ki s cerkvenimi zbirkami vzdržuje 150 ruskih visokošolcev in podpira tudi druge Ruse.

V Vatikan vsak dan prihajajo prošnje ruskih beguncev. Za reševanje teh prošanj imajo posebni ruski odsek. Mnoga cerkvena poslopja v Rimu in v okolici so na razpolago ruskim beguncem. Rimska katoliška društva požrtvovalno podpirajo Ruse; društvo sv. Petra popolnoma vzdržuje večje število ruskih beguncev. Značaj katoliške akcije za ruske begunce je prav lepo označil praški apostolski nuncij z besedami: »Ne smemo se strašiti nobenega truda in bremena, da našim bratom iz Rusije podamo bratsko roko v pomoč, a roko, ki jih bo dvigala, ne pa poniževala.« Podpirajo se Rusi brez razlike vere. Podpora se vrši v imenu človekoljubnosti, v duhu krščanske usmiljenosti in ljubezni. Podpora svetlega očeta je tako velikodušna, da je rimski dopisnik ruskega dnevnika »Novoje Vremja« z ozirom na omejena vatikanska gmojna sredstva izrazil obžalovanje, da so med podpiranimi nekateri premalo krščanskega mišljenja.

Ker je Vatikan središče velike pomoči akcije za Ruse, zato je razumljivo, da so v Vatikanu dobro poučeni o položaju ruskih beguncev in o razmerah v boljševiški Rusiji. Po teh informacijah je po vsem svetu razkropljenih okoli tri milijone ruskih beguncev, ki po večini živijo v veliki bedi. Po zanesljivih informacijah so razmere v Rusiji take, da se more izjemoma kak ruski begunc vrniti v domovino. V Rusiji še vedno vlada tako krvavo nasilje, da pošteni državljani niso varni življenja. Še bolj žalostna je moralna beda, ker boljševiki posebno med mladino sistematično širijo brezbožnost in nemoralnost. O žalostnem položaju se je papež Pij XI. jasno izrazil v nagovoru na kardinale ob otvoritvi svetega leta. Z ozirom na toliko bedo ruskega naroda priporoča svetli oče katoličanom vzdih: »Odrešnik sveta, reši Rusijo!« Sam svetli oče vsak dan ponavlja ta vzdih.

V naši državi je vlada nekoliko poskrbela za ruske begunce kot v nekako odškodnino za denarno in drugo pomoč, katero je Srbija nekdanj prešla iz Rusije. Nekateri Rusi so dobili nižje državne službe. A vse to je tako malenkostno, da je tudi pri nas med Rusi mnogo bede in pomanjkanja.

Iz Ljubljane se je v zadnjih dveh letih vrnilo v Rusijo nekoliko izobražencev in nekatere preprostih Rusov. Vsi so prej dobili dovoljenje in amnestijo boljševiške vlade, a bivše vojake so kljub temu vrgli v ječo; izobraženci pa živijo v toliki bedi in nevarnosti, da odsvetujejo vrnitev v Rusijo razen v prav izjemnih slučajih.

Ljubljanski vladika dr. A. B. Jeglič je ruskim beguncem že večkrat pokazal veliko naklonjenost. Veliko moralno podporo in tolažbo pa jim je naklonil s tem, da jih je pred kratkim obiskal v siromašnih barakah pri glavnem kolodvoru. Visokega gosta je pozdravil in potem spremljal po barakah ruski polkovnik Dimitrijevič, sedaj komandant barak. Odbor ruskih invalidov, je ob tej priliki priredil slavnostno sejo, pri kateri je škofa pozdravil polkovnik Seljaninov; izjavil je, da škofa predstavlja kot predstavitelja svetega očeta, ki je poseben pokrovitelj ruskih beguncev. Presvetli si je ogledal bedna stanovanja v starih barakah, ki ne dajejo zadostnega varstva niti proti dežju niti proti mrazu. V tesnih siromašnih stanovanjih stanujejo odlične ruske družine, nekoliko visokošolcev in inteligentov; tukaj v veliki revščini živijo ruske žene in vdove. Razni predstavitelji ruske inteligence delajo vsa možna dela v ruski kuhinji. Vsi prebivalci ruskih barak so visokose-

gosta pozdravljali s velikim veseljem in spoštovanjem, polni zaupanja, da jim bo ta obisk olajšal moralni in gnotni položaj.

Res je tudi med našim domačim prebivalstvom mnogo bede. A beda ruskih beguncev je še večja, ker si kot tuji težko najdejo zasluzka in pomoči. Velika je tudi duševna potrdost, ker v tujini najdejo malo razumevanja

in sočutja. Z verskega in narodnega stališča je vredno, da bi se bolj zanimali za nesrečno Rusijo in za ruske begunce.

Da se počivi zanimanje za nesrečno Rusijo, se bo priredilo več predavanj o Rusiji. Prvo tako predavanje (o preganjanju krščanstva v Rusiji) bo v torek, dne 17. februarja v veliki dvorani hotela »Union«.

Prosveta.

„Dom in svet“.

Uredila prof. Fr. Koblar in dr. Fr. Stelš.
Letnik XXXVII. (1924).

Točno dne 1. marca t. l. — tako smo izvedeli — izide prva številka XXXVIII. letnika Doma in Sveta. Ko to vest prijateljem lista, katerih je vkljub vsemu in vsemu vendar še nekaj, sporočamo, čutimo dolžnost, da se za hip ozremo nazaj v zadnji letnik. Ko smo zadnjo številko že pred božičnimi prazniki dobili na mizo, smo se najprej razveselili, a takoj se nam je veselje zagrenilo, ko nismo nikjer našli običajnega vabila na novo naročbo. Vse je bilo lepo zaključeno, kazalo čez ves letnik natančno izdelano, toda urednika sta molčala. rekel bi, kakor dve sfingi: nista niti slovo jemala niti na novo naročbo vabila. Kaj naj ta grozni molk pomeni? smo se spraševali. In bili smo resnično žalostni. Ne bi radi počakali še kdaj tako zadnje številke. Pa kaj tiči morda v zaključnem letniku samem varok ali krivda, da bi se gg. urednika morala morda sramovati? Poglejmo malo!

Signaturo letniku daje »Smoneca«, spisal dr. Ivan Pregelj. Spis je po vsebini in po obliki velika novost za naše slovstvo, pa tudi za pisatelja samega, ki je s tem delom k bujni raznolikosti svojih romanov, povesti, rapsodij, balad v prozi dodal nekaj povsem novega, za kar jaz ne bi vedel imena: nekaj razvojni roman o Simonu Jenku, ki pa ne teče v ravni vrsti, od detinstva preko Polanjo v javno delovanje do smrti, ampak je sestavljen iz cele vrste kratkih prizorov (enkrat res kar v dramatični obliki), ki nam kažejo Jenka — na podlagi njegovih deloma ohranjenih dnevnikov, njegovih pesmi, poročil »Novice«, ustnih izročil iz Kranja, najbolj pa na podlagi pisateljeve životvorne pesniške divinacije — zdaj kot šestdesetletnik v Novem mestu (l. 1852/53), zdaj kot osmošolca v Ljubljani, ko s peticijo sošolcev (Brila, Erjavca, Mandelca, Tuška in Zarnika) ustanavlja v Mandelčevem stanovanju dijaški list »Vajec«, zdaj kot abiturient v Pražah, kako se v smrtnih težavah bori zaradi »lemenata« s materjo, ki jo ljubi, zdaj kot »Odiseja« v rodni Reinleini na Dunaju, zdaj kot »romarja« (poeta) v prozajstnem trgovskem Kranju itd. itd., v slikah tolike plastičnosti, tolike lepote, da se nam sledovi pesnikove težke življenske poti neizbrisano vtisnejo v spomin. Ne vem, kje bi bilo Sorško polje lepše opisano in opevano kakor v L. poglavju »Smoneca«, polje, tako važno za razvoj Jenkove poezije. Sploh ne vem, kateremu kmetu pisane vrste prizorov in opisov bi prisodil prvenstvo: prizor v osmi št. pod katehetom Globočnikom? ustanavljanju »Vajca«? odpovedi fejaškemu življenju na Dunaju? idihi pri starem Mladicu v Kranju? Grafenauer nam na 36 straneh svoje Zgodovine slov. slovstva natančno, obširno razlaga Jenkovo življenje in delo; Pregelj skuša priti do zadnjih vzrokov prav take Jenkove lirike (rojstni kraj, rod, značaj, uboštvo, nikotin, ponos, čtivo prvih gimnazijskih let, zlasti Tassevega »Osvobođenja Jeruzalema«, ki je pač prežgadol budilo mlado fantazijo pesnikovo). Skoroda nas obhaja sveta groza, ko tako od blizu gledamo v srce S. Jenka, človeka in poeta. Toda pesnik snima pravice, da bi zaklepal durji, tudi tistih ne, ki jih sam le s trepetajočo roko odpre. Te durji nam je odprl, kolikor jih ni bil pesnik sam, zdaj naš genialni Ivan Pregelj. — S krajšo pripovedno prozo so zastopani v tem letniku: Fr. Finžgar, ki skuša v štiri črne žene nekoliko odgnati zastor od skrivnosti, zakaj se tako množijo samomori (črtica je naletela na zelo različno presojanje!); v »Bedi« in »Grotoski« nam Fr. Bevč slika npravo propalost kot posledico uboštva, »Ženske« so humoristično poglavje o »kapricah«. Ks. Moško (Jesenec) v par potezah nariše mir starega samca; N. Velikonja »Nedolžnost« je naturalistična slika ponočnega kavarniškega življenja; v Mirana Jarca »Razprožajočih se valovih« je lepa vzporednost med mirnim tokom Krke pod Novim mestom ter burnim valovanjem čustev dijača, stopajočega v življenje. Cirila Jegliča »Obrabe« človek vselej s prijetnim nasmeškom prebere. — O Jan. Jalena štiridejanski »Srenje« prinese prihodnji »Dom in Svet« obširno oceno: enodejanka »Klic iz grobnice« (Miran Jarca), stari baron Klingenfels, mož krivice, ki je zatiral siromaka, trpelič ženo, je preupal novo dobo: sin Hubat je v trpljenju izgnal iz sebe baronovsko šund očeto ter postal delavec med delavci; stari baron, zapuščen od vseh, umre. Oblika (peterostopni jamb) se po mojem mnenju ne sklada z moderno vsebino. — Lirika se je v letniku bogato glasila (Bevk Fr., Debeljak Tine, Jaro Miran, Majcen St., Pretnar Mirko, Seliškar

Tone, Vodnik Anton); po daljšem času pa smo spet s veseljem čitali tri balade v klasičnem slogu (Ivan Robida). V znanstvenem delu je prinesel ta letnik zopet vrsto zanimivih člankov: o Stritarjevem slogu (dr. A. Breznik), o umetnosti Pregelji in Moškovi (Fr. Koblar), o kritiki (Pregelj, Puntar), o narodni pesmi (dr. Al. Res), o češkem kiparju Bileku (Fr. Mesesnel), št. 2. je bila še posebej namenjena razgovoru o gledališču (razgovora so se udeležili kritiki in tudi izvršujoči igralci). Za 100 letnico rojstva B. Smetane je dr. J. Mantuani napisal izbrpen članek.

Pa bodi dovolj! Tudi lanski »Dom in Svet« torej je — kakor že iz tega površnega pregleda vidimo — vestno spremljal vse naše duševno življenje in ustvaril na polju Lepote marsikaj, kar bo živelo in zasluzilo, da se zopet in zopet čita. Z zaupanjem sme pričakovati, da mu prijatelji svesti ostanajo. Prestudirajmo vsako številko, ki izide, prav po iskrenem naročilu starca Mladica v »Smoneci« (str. 191): Studieren, nur fleißig studieren!

J. Db.

Prosvetna zveza.

V. Prosvetni večer, ki se je vršil 13. t. m. v Ljudskem domu, je bil kljub slabemu vremenu sijajno obiskan. Oktet učiteljskihnikov je izborno podal: Sto čutis Srbije tužni? in pa Maroltovo skladbo: Oj ta soldaški boben. Obe pesmi sta bili podani z globokim občutkom in so segale vsem do srca. Ga. Pleničarjeva je z vso melodioznostjo krasnega jezika in domodno ljubeznijo podala: Škarica: Zaboravljeni kralj — zgodovino zadnjega bosanskega kralja. Mala pozabljena dežela in vendar ima bogato zgodovino za seboj. G. predavatelj prof. Mazovec je lepo orisal zgodovino, zemljepisno lego Bosne in Hercegovine. Politična zgodovina je bila precej burna in prav iz tega valovanja je vzšla ona nepremagljiva ideja samostojne oziroma avtonomistične Bosne. Skiptične slike so pa odkrile dragocene bisere naravne lepote bosanske, ki so svetu še skrite in nepristopne. Predavanje je bilo zelo zabavno in poljudno, kar pač pričča, da je g. prof. Mazovec izborni ljudski predavatelj.

VII. Prosvetni večer v Trzinu se vrši v ponedeljek ob osmih zvečer. Večer bo posvečen Mariji v umetnosti. Spored obsega: 1. Ave Marija: Živa slika in solospjev s spremljevanjem glasovirja. 2. Venček pesmic — igra tamburaški zbor Marjanske kongregacije. 3. Marija v slikarski umetnosti, skiptično predavanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cerkije pri Krškem. Dne 15. t. m. bo skiptično predavanje o Rimu 1. po rani maši; 2. po deseti maši; 3. po popoldanski službi božji.

Vsem društvom priporočamo, da se narode na krasno društveno glasilo: Naš Colnič, ki ga izdaja Goriška prosvetna zveza. Narodna dolžnost je, da podpiramo brate onstran meje. List prinaša lepe lepševalne stvari, dalje za društva n. pr.: Narodna prosveta, Idealizem v društvih, Fantje oprimo oči, Dekliška greša, Dijaški vestnik, Petje, Telovadba itd. Naroča se pri upravitelju Vestnika, Miklošičeva cesta 7, Ljubljana. Stane 6 lir.

Pevski vestnik.

Artistični odsek je pregledal in ocenil poslane skladbe. Prvo nagrado (500 Din) je prisodil pesmi: V. Vodopivec: »Noč na Adriji«, peteroglasen mešani zbor, drugo (250 Din): P. H. Sattner: »K polnočnici«, za mešani zbor, tretjo (250 Din): H. O. Vogrič: »Izpremenjeno srce«. — Veliko pesmi ni prišlo v poštev, ker so jih skladatelji pisali lastnoročno in je bil njihov rokopis znan enemu ali drugemu članu odseka. Vse tri pesmi izidejo v prihodnjem »Pevcu«.

»Pevčeva« pesmarica IV. je prišla in jo je dobili broširano pri Pevski zvezi, Miklošičeva cesta 7 v Ljubljani po 1250 Din. Priponimo, da imamo letos pesmarice le malo izvodov v zalogi, ker smo je tiskali v znatno manjšem številu. Zbori, ne odlašajte z naročili, da vas ne prehitijo zaloga!

»Pevce« bo dotiskan koncem t. m. in ga dolo naročniki še pred 1. marcem. Prosimo, da nam naročniki naročnino čimprej poravnajo, ker nam delajo zastanki veliko skrbi in nerada. Obenem bomo razposlali starim naročnikom ovoj za lanske priloge, ki zadnjič še ni bil gotov.

Iz odbora seje P. Z. Širša odbora seja bo v četrtek 5. marca ob treh popoldne v posvetovalnici v Jugoslovanski tiskarni. Opozarjamo še sedaj vsa okrožja, da pripravijo snov v smislu zadnje okrožnice in pošljejo zanesljive zastopnike. Če ne bi nikakor mogli priti zastopnik, naj g o t o v o pismo sporoče svoje predloge.

Mariborsko pevsko okrožje. Dne 14. jan. je bilo ob številni udeležbi zastopnikov pevskih zborov (11) ustanovljeno pevsko okrožje za mariborsko okolico. Za predsednika je bil

izvoljen župnik in skladatelj Fr. Ks. Spindler, za blagajnika g. prof. dr. Bogovič, za pevov. g. ravnatelj stolnega kora Trafenik Jože, za referenta pa g. vikar Hrastel. Sestanka se je udeležil za mariborsko Prosvetno zvezo g. J. Stabej, za Pevsko zvezo pa prof. M. Bajuk. Pozivljemo zbere v mariborski okolici, naj se pridružijo Pevskemu okrožju v Mariboru, vsil Tam, kjer so od Maribora preveč oddaljeni, naj se združijo v svoja okrožja. Pojasnila dobe ali v Mariboru, ali v Ljubljani pri Pevski zvezi.

• • •

Prvi sinfončni koncert muzike Dravske div. obl. v tej sezoni bo v ponedeljek 16. marca. Pri koncertu sodeluje tudi pevsko in glasbeno društvo »Ljubljana«.

Pr. Nov. glasbeni list. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani začne ob priliki dvajsetletnice svojega obstoja (1905—1925) izdajati mesečno revijo za zborovsko glasbo »Zbori«, ki bo prinašala na leto 12 zvezkov novih, še neobjavljenih ženskih, moških in mešanih zborov a capella. List, ki ga bo urejeval Zorko Prelovce, bo v začetku z ozirom na ogromne stroške izdaje skromen. Imel bo obliko kvarta, pesmi bodo na trapeznem papirju lično in razločno litografirane. Naročnina za »Zbore« bo znašala 20 dinarjev na leto.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja, 15. febr. ob 3. uri pop. »Pepeleuh«, mladinska predstava. Izven. — Ob 8. uri zvečer »Rosmersholm«. Izven. Ponedeljek, 16. febr.: »Magda«. Red B.

OPERA:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Nedelja, 15. febr. ob 15. uri pop. Smrtna tarantula in karakteristični plesi. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

ROSMERSHOLM.

Dramska premiera 13. febr.

Naša drama je zopet storila pogumno dejanje: v času, ki se zdi za to najmanj primeren, je uprizorila Ibsnovega Rosmersholma, dramo, v kateri je severni dramatik najjasnejše izpovedal svojo etično gorečnost. Rosmer je potomec stare in ugledne družine, mirna in plemenita narava, ki mnogo premišljuje ter išče izhoda iz svojih duševnih dvomov. Polagoma ga vodi miselni proces do osvoboditve od vseh vezi, pastorsko službo popusti, ker se ne strinja več z nauki vere. In potem stopi na tla novega življenja: plemenitost, ki izvirja pri njem iz krvi in tradicije, hoče ucepiti svoji okolici ter tako doseči nov in boljši rod. Proces se vrši polagoma v njegovi notranjosti, skoraj se ga življenje ne dotika. Doma v družini je sam, ker je žena bolna in sama konča življenje v mlinskem potoku. Prijateljica mu je Rebeka West, ki je bila opora rajni ženi in sedaj samostojno gospodinja. Tudi Rebeka mnogo misli sama zase in v njeni notranjosti se vrši mnogo močnejši preobrat: iz aktivne, naravno hrepeneče ženske postane umirjena, zlahka prijateljica Rosmerjeva. A grehi njene preteklosti niso izbrisani; nova laza je le skok preko njih in ko pričinja posegati življenje s svojimi odposlanci v tih Rosmerjev dom, kjer je vse staro in dobro, le Rebekine rože so nove in svetle, pride ura obračuna tudi zanje. Vez med Rosmerjem in Rebeko pa je postala neopaženo življenjska. Tudi ta resnica se objavi in tako končata skupaj, roko v roki, življenje v mlinskem potoku.

Nad vso dramo leži tih in prežet mir, ki se takoj predrami, če le pade razločna beseda vanj. O današnji vrednosti Ibsnovih dramskih resnic bodo morali govoriti literarni zgodovinarji. Na našem odru je doživela igra močan uspeh, kar je v prvi vrsti zaslug uprizoritve.

Režija je. Marije Vere je bila tenkočutna in vestna. S finim razumevanjem je bil povdarek na notranjem razvoju drama obeh nosilcev, Rosmerja in Rebeka, dočim so ostali nastopi rektorja, učitelja in žurnalista le disonantni glasovi iz zunanjega neharmoničnega življenja: Mirni, zastrti toni so vladali v obeh osebah in ustvarjali ono grozno tišino, ki grabi za srca ter daje slutiti strašno resnico. Rebeka je igrala ga. M. Vera, Rosmerja g. Levar, — par, ki je z inteligenco in resničnim občutkom uresničil Ibsnovo zasnovu. Ga. M. Vera je bila prosta vsake laži-mistike ali histerične prenapetosti; preprosta in naravna je ostala v najbolj pretresujočih scenah, edini krik se ji je izvil iz prs, ko ji zapolje kri pri Rosmerjevi snubitvi. In prav zaradi naravnosti je bilo v njeni igri in besedi toliko simbola. G. Levar je doumel svojo vlogo na popolnoma lasten način; bil je impozantno miren mož, ki opravi vse boje sam s seboj in ima svojo trdnost v lastni notranjščini, nobena grozna novica ga ne more zakolebati. Tih govor, mirne kretnje, o so bila njegova sredstva in vendar je bil ves oder pod njegovim utisom; ustvaril je atmosfero za dramo. To za skrajno težavno vlogo je bila njegova igra taka umetniška kreacija, da jo je treba glasno povdariti. K svojim ostalim uspehom je g. Levar priključil Rosmerja in stoji z njim na višini umetnika, ki mu je treba nuditi najobsežnejšo možnost razmaha. Breindla je igral g. Putjata in srečno podal bokana, v čigar srcu se vrše krvavo resne stvari. Znal se je prilagoditi glavni drami in v tem tihi njegov uspeh. Drugače s Krollom (g. Skrbina-

šek), ki ni respektiral smeri igre in s nemotiviranimi krikom trgal iz življenja dejanja. G. Rogoz kot Mortensgard bi moral biti edini realni računar med ljudmi, ki se bavijo le sami s sabo. A nekdo bi mu moral pojasniti smisel besed, ki jih izgovarja brez povdarka in z nepačnim patosom. Za kreacijo je treba studija, zmožnosti in — inteligence. Ga. Medvedova je podala gospodinjno diskretno in s razumevanjem.

Predstava »Rosmersholm« je bila naša drami v čast. Težavna psihološka drama brez posebne akcije je gotovo močna preizkušnja za vsak oder; naše gledališče si je sedaj lahko na jasnem, kje lahko računa na umetnost. Občinstvo je to občutilo ter se glasno zahvalilo g. Mariji Veri in g. Ivanu Levarju.

M.

GLEDALIŠKI REPERTOARJ.

Slov. marijonetno gledališče

V MLADIKL

Nedelja 15. t. m. ob 3 popoldne in ob 6 zvečer: »PROLOG« (Dr. Ivan Lah.) — »PRINC ROZENCVEK IN PRINCESA LILIJANA« (Fr. Pocet.)

Narodno gledališče v Mariboru.

Mariborska opera. Zadnje čase je opažati živahnije življenje v mariborski operi. Povrstne pevske moči, posebno iz Zagreba, gostujejo večkrat na našem odru in nam nudijo vsaj nekaj pravega umetniškega užitka, s katerim je naša opera navadno bolj skopna. V torek 10. febr. je gostoval v »Trubadurju« prvi baritonist zagrebške opere g. Hrzič kot grof Luna. Njegov zveneč in poln glas ter njegova lepa igra sta potegnili še domače pevce iznad povprečnosti. Tako burno še dolgo ni bil nihče aklamiran, in sicer kar na odprtem odru, kakor g. Hrzič. Dalje ko smo ga poslušali, vedno bolj nas je očaral s svojim kakor žamet mehkim in zopet kakor grom silnim glasom in nas znova utrdil v prepričanju, da je on res umetnik velikih zmožnosti. Leonoro je pela in igrala gđ. Vladimirova z globokim čustvom in s pravim umetniškim razumevanjem. Po našem mnenju je gđ. Vladimirova naša najboljša umetniška moč, ki ima izvrstno šolan glas in ki se z veliko ljubeznijo poglubi v svojo vlogo, ter jo sama doživlja. G. Mitrovičeva je podala s svojo temperamentno igro in s svojim obsežnim, v višinah močnim, pa skoraj preostrim glasom dokaj dobro cigansko Azuceno. Mislimo pa, da ni popolnoma pogodila zlobnosti in maščevalnosti te stare ciganke. Gosp. Petrovski (Manrico) in g. Oksanski (Ferrando) sta naš in naš — strah. Glasovni material imata dober, samo, žal, še ne izšolan in neuglajen. V igri sta še v otroških povojih. G. Petrovski ne ve zakaj ima roke, povsod so mu napoti, g. Oksanski pa maha polovico preveč z rokami po zraku. Ko bi odstopil g. Oksanski nekaj svojega zvijanja g. Petrovskemu, bi bilo za oba bolje. Priznati pa moramo, da se oba resno potrudita in — napredujeta. Gđ. Lubejeva (Ines) se bo pri nekoliko več resnosti še mogoče razvila v precej dobro pevko in igralko. Opero je režiral in dirigiral g. Mitrovič.

Ne trdimo preveč, ako pribijemo, da se moramo Mariborčani samo vztrajnosti in požrtvovalnosti tega moza zahvaliti, da moremo vsaj tu in tam uživati kako opero. Vsak drug operni ravnatelj bi bil v tako neznosnih razmerah, kakor vladajo na našem gledališču, posebno v gnotnem oziru, že davno obupal in pobegnil. Pri »Trubadurju« je sicer hladnokrvnega dirigenta spravilo malo iz ravnotežja zbor, ki se parkrat ni hotel pokoriti taktiki in Manrico, ki je skušal spočetka hoditi druga pota ko orkester. Večje nesreče pa ni bilo. Orkester je pa med pripovedovanjem Ferranda na vsak način premočen. To še moramo omeniti: skrajno netaktno je, ako dobi domača igralka vpričo gosta šopek, gost pa — nič. Smo pač kmetje!

a. L.

Turistika in sport.

Sportni teden.

Pisali smo že, kako jih skrbi zimski olimpiada 1928. Francoski olimpijski odbor je bil za to, da se vrši v Chamonix, kakor se je tudi že lanska olimpiada. Baron Coubertin pa ostro nastopa proti odboru in pravi, naj bo olimpiada nedeljena, naj se vrši torej na Holandskem. Holandci sicer pravijo, da je ne morejo aranžirati; pa morajo, sicer se jim odvzame tudi glavni del olimpiade. Končno besedo bo spregovoril praški olimpijski kongres v letošnjem maju. — Še tri leta nas ločijo od amsterdamske olimpiade, pa se je že začel boj za olimpiado leta 1932. Morala bi se vršiti v ameriškem mestu Los Angeles, pa bo predlagal ameriški olimpijski odbor v Pragi, naj se ne vrši tam, temveč v Newyorku.

Južnoameriški nogomet je že na potu v Evropo. Uruguayski klub Nacional je odšel iz Montevidea 5. februarja; najprvo bo nastopil proti Parižanom. Brazilci se bodo dne 15. marca udarili z izbranim francoskim moštvom, nato s Parizom, Lille, Strassbourgom itd. Za Francozi pridejo na vrsto Švicarji, Belgijci in drugi. Uruguayci so se izkazali tudi kot izvrstni trgovci in so v pogajanjih s Francozi zahtevali zase 70% brutodohodkov; Francozi jim tega seveda niso mogli dovoliti in so se

sedmih slednjih na 70% metodohodkov. Brazilci so kot uglednejšega naroda zastopniki bolj skromni. Če bi pa kdo mislil, da je ime Uruguay ves evropski nogomet očaralo, bi se zelo motil. Holandski klub Zwaluwen na primer noče o Uruguaycih nič ališati in pravi, da se na olimpiadi v Parizu niso obnašali kot pravi amaterji. Če ne tiči tu notri strah pred Amerikanci?

Nurmi ju so ponudili v Ameriki bajne vsote, če bi hotel postati profesional; pa je vse brez pomisleka odklonil, rekoč, da kot amater svoji domovini lahko več koristi kakor pa kot profesional. To je sportnik! Sedaj ima že spet pol tuceta novih rekordov, nekaj jih je pa nabral tudi njegov rekorder Ritola. Omenimo samo že zelo stari rekord alavnega Shrubba na 4000 yardov, ki ga je zboljšal Nurmi na 1:55. — Italijan Friggerio pa v Ameriki nima sreče; premagal ga je v hofu ameriški rekorder Plant. Friggerio pravi, da je imel slabo vožnjo v Ameriko, da bo pa po prestatih posledicah dobil svojo staro formo nazaj. — Švedi se za olimpiado 1928 že prične pripravljati. Vso državo so razdelili v pet okrajev, vsak okraj bo dobil posebnega učitelja. — V letih 1925 in 1927 so bodo vršile velike lahkoatletске tekme med Švedi in Finci, enkrat v švedskem glavnem mestu Stockholm, drugič pa v finskem Helsinkisu. Na programu so: 100 metrov, 200, 400, 800, 1500, 5000, 10.000 m; 110 m staje, olimpska vrsta, met krogla, kopja, diska in kladi, skok v višino in daljavo, trokok, skok s palico. — Nemška organizacija lahke atletike je razpisala nagrade za spise o teku, skoku, metu, gimnastiki, igrah itd. Hoče zanesiti zanimanje za lahko atletiko med najširše sloje. Pisatelj ne sme biti podpisan. Sestavki so lahko strogo znanstveni ali pa tudi prosto pripovedovalni. Devet nagrad je razpisanih, prva znaša 900 zlatih mark.

Poljski roko-borec Stanislaw Ciganiewicz bo prišel maja ali junija iz Amerike v Evropo in bo pripeljal s seboj še deset ameriških rokoborcev. Borba je prosta, takozvani catch-as-catch-can (primi, kakor moreš prijeti), dočim je od nas večkrat omenjena rokoborba grško-rimska. — Rigoulot se je spet postavil: potegnil je z desno roko 98,5 kg, je samo še za 1,25 kg za svetovnim Rondijevim rekordom. Francozi so povabili izborna nemška atleta Strassbergerja in Trappena, naj prideta v Pariz in se kosata z Rigoulotom. Ne vemo, če bo kaj; zlasti Strassberger ni sedaj prav nič treniral. Če se bo boj vršil, se bodo skusili gotovo le v petoboju. Kajti tedaj bi Nemca s težnim dvigom premoč Rigoulotovo vsak nekoliko izravnila.

Nemški bokser Breitensträter je premagal drugega za drugim izvrstna Francoza Nillesa in Jaquelina, oba z k. o. — Vesti o boju Dempseyja z Willsom in Gibbonsom so zmeraj bolj pogoste. Zadnjič je bokser Logan Dempsey podrl z k. o. Dempseyev kip je bil namreč v razstavnem oltu. Goreči Logan je prišel mimo, je gledal in gledal in je s strahovitim udarcem skoz debelo šipo zadal svetovnemu mojstru odločilni k. o. Šipo bo plačal in roka mu je vsa razrezana. — Italijanski bokser G. Spalla je šel v Berlin z neko damo v kavarno. Nasproti sedeči gospod ju je zrl. Spalla mu je pogled vrnil in gospod mu je poslal vizitko. Nato je zapisal Spalla svoje ime na mizo, je udaril po njej, da se je odkrhnil cel kos, in je poslal to vizitko gospodu; kar prebledel je in je brž zginil.

Pisali smo, da bodo prišle ameriške plavalne veličine Weissmueller, Kealoha, Skelton in drugi letos v Evropo. Sedaj je pa prišla naenkrat iz Chicaga vest, da jih ne bo. Pravi, da se morajo trenirati za ameriško mojstrstvo, ki se bo bojevalo letos v juliju v San Francisco. Drugi spet so pa mnenja, da Weissmuellerju i dr. ne diši letošnji junijski olimpski kongres v Pragi, ki se bo prav vestno pečal tudi z vprašanjem amaterstva. Weissmueller na primer že dve leti ne dela drugega kakor da goji štiri mesece na leto plavanje.

Evropsko mojstrstvo v hitrostnem drsanju na ledu je dobil Dunajčan Pollaczek, umetnostno drsanje pa inženier W. Böckl, tudi Dunajčan. Z zadnjič omenjeno gospo Jarosz-Szabo vred se pa Dunajčani res lahko postavijo.

NOGOMET V ORIENTU.

Dunajski zionistični klub Hakoah je gostoval v orientu. Pripoveduje nam zelo zanimive stvari. Videli so veliko lepega, povsod so jih kar najprijazneje sprejeli. V Port Saidu se jim je dopadel v prvi vrsti angleški red, od velike bojne ladje do navadnega čolna vse lepo urejeno kakor na vrhovi. Igrišče v Port Saidu je bilo brez trave in kamnit, torej tako, kakor so ga Dunajčani najmanj radi imeli. Smilili so se jim domačini, ki morajo zmeraj na takih igriščih igrati. Nasprotno moštvo je bilo sestavljeno iz Grkov in Arabcev, igranje za dunajske pojme preostro. Dunajčani so zmagali 5:0, kakor so sploh skoraj zmeraj nasprotnike potokli. Domačini nimajo nobene kombinacije, dočim se je klub Hakoah ravno v tem odlikoval.

Popisujejo nam potem vožnjo čez Sueški prekop, večerjo ob robu puščave, vožnjo s palestinskimi ekspresom; vagoni imajo zaradi puščavskega peska dvojna okna, pa so bili kljub temu jutraj vsi pokriti s celo peščeno plastjo. Vzhod solnce v puščavi jih je kar omamil. Videli so židovske kolonije, vrtove oranž, nasade evkaliptov, peljali so se v Haifo

in od tam z avtomobil v svetopisemsko Tiberijo. Tam so premagali izbrano vojaško moštvo prav lahko 4:2, igrišče spet brez trave in kamnit. Dva nasprotna goola je dodelil vojakom sodnik angleški major, prvi je prišel off-side, drugi iz enajstmetrovke. Igro je gledalo 8000 ljudi, zelo veliko, med njimi angleški namestnik Sir Herbert Samuel sam.

Drugi dan v Jeruzalem. Med potjo so obiskali nove židovske kolonije in so videli velikanske kleti angleškega barona Jamesa Rothschilda, ki pa njim seveda niso nič pomenile. V novem židovskem mestu Tell-Aviv je gledalo igro 12.000 ljudi, nekaj izrednega. Proti tamošnjemu židovskemu moštvu je uve-

ljavila Hakoah svo svoje premoč, rezultat 11:2. Gosti so hoteli pokazati Palestincem nekaj prvovrstnega in pravijo, da so jim res. Domačini so rekli, da take igre še niso videli. Zmaga popolna, polčas 6:0.

Hakoah je zmagala tudi v Kairi, Aleksandriji itd., skoves dunajskega nogometa je prodrl v ves bližnji orient. Take turneje so res nekaj dobrega.

S. K. Jadran priredi v nedeljo 15 februarja 1925 v gorenjih prostorih gostilne pri »Roži« v Židovski ulici za svoje člane družni večer. Prijatelji kluba dobrodošli! Začetek ob osmih zvečer.

Po svetu.

Rudniška nesreča v Dortmundu.

Včeraj smo že kratko poročali o strahoviti nesreči, ki se je 11. februarja dogodila v rudniku »Minster Stein« pri Dortmundu v Nemčiji. Sročili smo prejeli telefonsko poročilo, da je zgrubilo pri eksploziji 138 ljudi svoje življenje. Ker je zgrubilo toliko število ljudi svoje življenje, je to ena največjih nesreč, ki so se sploh dogodile v Porurju. V celni Nemčiji in v vseh sosednih državah vzhaja globoko sočutje. Vse Porurje govori samo o tej nesreči. Komunisti ostro napadajo kapitaliste, ki da so vsled izsesavanja delavstva premalo skrbeli za telesno varnost. Zahtevajo, da se rudniško ravnanje prearretira in zapre. Kolikor je bilo mogoče ugotoviti, je mnogo rudarjev doletela smrt na begu. Eksplozija je nastala na dotedaj še nepojasnjen način najbliž bližnjega rudarskega rova ob vhodu v nek rov. Na ta način se je učinek eksplozije razširil tudi v druge tri jame. Da je katastrofa zavzela tak obseg, se splošno čudijo. Rudnik »Minster Stein« štejejo med vzorne obrate. Bil je opremljen v modernimi preizkuševalnimi napravami.

Lastnik tega rova je »Felsenkirchener Bergwerks-A.-G.«, ki spada med največja Stinnesova podjetja. — Soudeležene so tudi »Vereinigte Deutsch-Luxemburger Bergwerke« und »Hütten-A.-G.«, dalje Siemensov koncern in bohumska družba.

Rudnik je le par kilometrov oddaljen od Dortmundu. Ob rudniku so se odigravali strašni prizori. Otroci in matere so jokali za očeti in možmi.

Državni kancler dr. Luther je v petek prisel v Dortmund in se podal takoj na kraj nesreče. Nemški državni zbor je imel žalno sejo. Sprejel je predlog socialnih demokratov, da pošlje v komisijo za preiskovanje te nesreče 4 člane. Dr. Luther je za olajšanje bednega stanja prizadetih rudarskih rodbin iz svojega dispozičijskega fonda nakazal 50 tisoč zl. mark. Preiskavo vodi višja rudniška oblast.

Dortmund, 14. febr. (Izv.) Doslej so spravili na dan okoli 121 trupel ponesrečenih rudarjev. Okoli 15 rudarjev še pogrešajo.

sv Velika poneverba v Genovi. V genovski »Cassa Generale« so odkrili veliko poneverbo v znesku 2 milijonov lir. Denar je tekom dveh let poneveril blagajnik Ettore Agnese. Agnese je pobegnil.

sv Otroško delo v Združenih državah. Državni zakonodajni zbor v Ohiju je v seji dne 28. jan. t. l. s 85 proti 35 glasovom zavrgel amendment za odpravo otroškega dela. S tem je končnoveljavno poraženo vse prizadevanje za ureditev otroškega dela potom zveznih postav, ker je Ohio že 13. država, ki je zavrgla odnosni zakonski načrt, a zadostovalo bi v to 12 držav.

sv Fordova letala. Znani ameriški industrijalec Ford je začel izdelovati letala, ki bodo stala samo po 250 dolarjev.

sv Igon patriarha iz Carigrada. Turki so zapodili ojkumenske patriarha iz Carigrada. To je zelo zamotana stvar. Po smrti patriarha Gregorja VII so zastopniki grške narodne cerkve v Turčiji postavili za kandidata nekega prelata, sedanjega patriarha Konstantina VI. Turške oblasti so kandidaturi takoj ugovarjale, češ da prelat v Carigradu niti prebivati ne sme, ker živi tam šele par let, po dogovoru z Grško mora biti izmenjan, to se pravi, mora iti iz Carigrada in iz Turčije sploh. Gotovo bi bilo bolj previdno, če bi v tem slučaju in pri tej občutljivosti volili Grki koga drugega. S tem bi se bili ognili sporu s turškimi oblastmi. Vedeti so morali, da bodo Turki porabili najmanjšo okolnost za odstranjenje patriarha, prav tako, kakor so jo porabili v vprašanju kalifa. Prav za prav bi bilo za Grke in za patriarha itak boljše, če bi živel v kakšnem grškem mestu, recimo v Solunu, a Carigrad je Carigrad, tradicija je tradicija. Patriarh v Carigradu je za Grke nekaj čisto drugega kakor patriarh v Solunu ali pa tudi v Atenah. Kritičen je položaj danes zato, ker je tretjina prebivalstva Grške doma v Mali Aziji ali Trakiji; Grčija jim še ni mogla pripraviti polnovredne domovine, ki bi jim nadomestovala ugrabljeno zemljo onstran Egejskega morja in severno od njega. Oni tiščijo v Carigrad, ki zanje ni pomenil samo sanje, ampak resničnost. Edini izhod bi bila sprememba mirovnih določb v Lausanne. Za take stvari ima pa Evropa gluha ušesa.

sv Ekspedicija za raziskovanje najbolj skrivnostnega morja. Največja dosedanja mor-

ska raziskovalna ekspedicija je zapustila te dni New York, da preišče skrivnosti morja Sargasso. Ekspedicijo vodi znani ameriški biolog profesor William Belbe, nalašč zato napravljena ladja se imenuje Arcturnus. Morje Sargasso, med Kanarskimi otoki in Zahodno Indijo v Atlantskem oceanu ležeče, je pravzaprav ogromna okoli 400.000 km² broječa masa plavajočega morskega mahu, pod katerim se nahajajo v vodi celi pragozdi velikanske morske trave; nekatere vrste so močnejše kakor najbolj debela drevesa in do 150 metrov dolge. Tudi živalstvo je še prav malo znano, in upajo, da bodo našli cele morske velikane tam, polipe, neznane ribe itd.

sv Slovaški boj med Nemci. Po prizadevanju pruskim stenografom Stolze-Schreyevega sistema je nemška vlada sklenila, da s 1. aprilom 1926 po vseh javnih šolah uvede pouk v »enotnem tesnopisu« (Einheitskurzschrift) in izključi vsak drug sistem. Istotako se z navedenim dnem po vseh državnih uradih uvede enotni tesnopis po Stolze-Schreyevem sistemu. Tudi v Avstriji se je že par stenografskih organizacij izreklo za uvedbo enotne stenografije. V tem se pa oglašajo pristaši Gabelsbergerjevega sistema, ki označujejo »enotni tesnopis« kot malovredno potvorbo Gabelsbergerjevega sistema in krparijo. Celotni Stolze-Schreyevci so odločni nasprotniki »enotnega tesnopisa«. V Avstriji nastopajo Gabelsbergerjevci krepko za to, da ohranijo veljavo svojemu sistemu.

Zanimivosti.

HLADNOKRVNOST.

V francoskem mestu Nancy so obglavili te dni Franca Salvadorja. Leta 1920. je bil pri posetu nemških strelskih jarkov umoril svojega tovariša Deladilla in je skrnil sledove umora s tem, da je napravil eksplozijo. Leto nato je umoril drugega tovariša, Roussela, ga je oropal in povzročil spet eksplozijo. Lani so ga obsodili na smrt. Veliko se jih je potegovalo zanj, zlasti njegov prejšnji polkovnik, pod čigar poveljstvom se je bil zelo odlikoval; a vse zastoni, predsednik republike je smrtno obsodbo potrdil. Salvador je šel v smrt prav hladne krvi. Spal je vso noč; ko so ga poklicali, se je skrbno oblekel, si je nažgal cigareto, je prebral bratovo pismo, je napisal dve pismi, eno na brata, drugo na zarodeno, se je spovedal, je šel k obhajilu in se je izročil rablju. Rekel jim je, naj hitijo, ker ga zebe. S trdnim korakom je stopil na mrtvaški oder in je objel duhovnika, ki mu je kot zadnje tolažilo povedal, da mu je oče odpustil.

RAZISKOVANJE ZEMLJE.

Zedinjene države Severne Amerike hočejo izvršiti letos doslej najbolj dalekosežen načrt za znanstveno raziskovanje zemlje, posebno z ozirom na predzgodovinsko dobo. Organizirali bodo 14 velikih znanstvenih ekspedicij, ki bodo zasledovale antropološke, geološke, botaniške in zoološke cilje; njih torišče bodo puščave, džungle, neznane gorske pokrajine in zaledenela snežišča severa. V pošttev pride visoka planota Bolivije in Peruja, zlasti okolica jezera Titicaca; bila je nekoč sedež prazgodovinskega kulturnega naroda, ki je živel tu gori že polgrodno tisočletje pred Inki, gospodujočimi ob času prihoda Špancev. Druga ekspedicija gre na otoko Madagaskar, ostala bo tam dve leti in bo iskala stare predmete hišne uporabe in kinča praprebivalcev, bo preiskovala jame in se bo pečala z narodoslavnimi študijami neštevilnih skupin in plemen otoka. Sedaj gospodujoče pleme Hovas je prišlo z azijskega otoka Sumatra; druga plemena so arabskega, malajskega in mongolskega izvora. Plemena na jugu pa sploh še niso raziskana. Zoologična ekspedicija na Novo Fundlandijo bo iskala v prvi vrsti jelena Karibu, ekspedicija, potujoča v Brazilijo, pa neznane ptice v tropskih džunglah.

Ker bodo vse ekspedicije denarno izvrstno podprte, pričakujemo lahko najlepših zaključkov.

UREDITEV TOČENJA PIVA V KANADSKI REPUBLIKI.

Točiti ga smejo samo od desetih dopoldne do enajstih ponoči. Zenska postrežba in ples sta tam, kjer se toči pivo, prepovedana. Nastavljeni smejo biti samo angleški državljani, ki imajo v Kanadi volilno pravico. Pivo sme imeti samo 4,5% alkohola. Podaljšati se sme policijska ura v onih 23 volivnih okrajih, ki so se pri zadnjih volitvah izrekli proti prepovedi alkohola.

Križem sveta.

V Mariboru je bilo 1. dec. 1924 28.579 prebivalcev, 13.178 moških in 15.201 žensk.

Trst je štel 31. decembra 1924 247.349 prebivalcev, samo za 1923 več kakor eno leto prej. Porok je zmeraj manj, bilo jih je leta 1924 1379, leta 1923 pa 2229. Prirastek prebivalstva pride od doseljevanja; leta 1923 se je priselilo v Trst 7606 oseb, leta 1924 pa 10.533.

V Benetkah bodo zgradili podzemsko železnico, kar se nam zelo čudno zdi, ker so Benetke na kolih zgrajene. Železnica lepote Benetk ne bo smela motiti. Vlaki bodo vozili s hitrostjo 80 kilometrov na uro, stroški bodo znašali 105 milijonov lir, gradbena doba pa pet let.

Obnoveitev Belgije je do malega končana; od 100.000 razrušenih poslopij jih je na novo postavljenih 95.000.

Novo zvijačo goljufanja potnikov so si izmislili v Milanu. Nekdo je preskrbel popotniku vozni listek v Trst, si je dal vozino izplačati in je zginil. Bila je pa samo peronska karta.

Čuden pogreb so imeli zadnjič blizu Mantove v Italiji. Naročil si ga je bil čudak akopuh Dal Collo. Bilo je kakor prsto pustom. Spreddaj je šel nekak šaljivec, krsto so nosili štirje cestni pometalci. Pred neko krčmo so se ustavili in so priredili pojedino, polne kozarce vina so metali na raket. Do pokopališča je igrala godba vesele koračnice. Res čuden pogreb.

Motorna jahta »Catalania«, last kluba »Adriatico« v Trstu, je kot prva ladja dosegla skrajno mejo plovnosti reke Nila.

Kakor znano, je letel lani francoski letavec Pelletier d'Oisy iz Pariza v glavno japonsko mesto Tokio. Letos mu bodo trije japonski letavci obisk vrnili in bodo leteli iz Tokia v Pariz, čez Sibirijo in Rusijo. Francoski je letel čez Turčijo, Indijo in Kitajsko.

Ameriške oblasti, ki se borijo proti vtiho-tapljanju alkohola, pravijo, da je kljub največjemu naporu tiho-tapstvo zmeraj uspešnejše. »Na deluc« je 307 angleških ladij, 10 norveških, 4 francoske itd.

Od 5. do 19. junija bo v Padovi prvi mednarodni velesejm, tičoč se vsega, kar vemo o plinu in vodi.

Na Kitajskem je v splošnem pridelovanje maka v svrhu dobave opija prepovedano. A v nekaterih provincijah oblasti same zahtevajo od kmetov, da morajo mak pridelovati. 1500 krščanskih kitajskih rodbin se je vladnemu pritisku uprlo in so dale oblasti 200 posebno trdovratnih kmetov obglaviti. To je vlada!

Francija ima aktivno trgovsko bilanco za leto 1924; to se pravi: več so prodali kakor kupili.

Znani profesor Voronov je sedaj v francoski Gvineji in poskuša na opicah zdravljenje raka in tuberkuloze. Ima veliko zbirko opic, pa skrbi tudi za neprestano pošiljanje opic na različne medicinske zavode v Evropi. Otoki Jersey, Guernsey itd. ob francoski obali so že od srednjega veka sem angleški. Uradni jezik je francoski. Angleška vlada je hotela vpeljati tudi angleščino kot francoščini enakovredno, pa je domača vlada naredbo kot protizakonito zavrnila. In pri tem bo ostalo.

Japonska vlada bo gradila rušilce in podmornike, ki bodo še enkrat tako močni kakor ameriški. Washingtonski dogovor ne pozna glede rušilcev in podmornikov nobene omejitve. Rušilci (večji torpedni čolni) bodo napravili lahko 2800 km dolgo pot brez obnove kuriva, podmorniki pa 10.000 km, to je četrtno zemeljskega obsega.

Ribištvo v tržaškem pristanišču je prepovedano. Izjem je le malo.

Francoski letavec Sadi Lecoine je dobil novo letalo, s katerim hoče prekositi vse dosedanje hitrostne rekorde. Rekord na uro ima danes Francoz Bonnet, 448 km, šestkrat iz Ljubljane v Trst.

V Londonu so napravili poskuse z novim rešilnim čolnom, ki nima vesel, temveč propeler in vzvode. Pravijo, da je dosti boljši kakor vsi dosedanj.

Globoine morja nič več ne merijo z utežmi, temveč potom odmeva. Sedaj so tudi za merjenje višine vpeljali isti način in se vrši merjenje stokrat točneje in hitreje kakor prej.

V mestu Sherborne na Angleškem je hodil mlad moč brez cilja okoli, ves zmeden. Zvedeli so, da je igral nogomet in da mu je priletela žoga s tako silo na glavo, da je zgrbil spomin.

V Biskajskem zalivu — med Francozsko in Španko — je ujel neki ribič na enem samem lovu 43 lososov v mrežo. Teža 500 kg, vrednost 200 angleških funtov, to je 58.400 dinarjev.

Kmet Aucher je pri St. Malo (severna Francija) ustrelil svojo s trga prihajajočo ženo, ker je bila prodala prešiča za ceno, ki se mu je zdel prenizka.

V Krkonozih so postavili velikanski žaromet, da gojijo smučarji lahko tudi ponoči svoj sport.

Zenska organizacija na Angleškem zahteva od vlade, naj varuje ženske pri vožnji na železnici. V vsakem vlaku naj bo dosti oddelkov za ženske in tisti moški naj bo kaznovani, ki bi v tak oddelek stopili.

Na Angleškem so natiskali lani na novo 12.706 knjig, za 327 več kakor lani in za 432 več kakor v zadnjem predvojnem letu 1913. Najmanj knjig je bilo natiskanih v zadnjem vojnem letu 1918, namreč 7716.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Ljubljana, dne 18. februarja 1924.

Les. Splošen položaj se zadnje dni ni nič izboljšal. Povpraševanje je sicer po vseh vrstah rezanega lesa zelo mnogo, vendar do zaključkov le malo pride, ker smo mi vsled porasta dinarja najdražji. Pač bodo izvozniki prisiljeni, gotove količine starih zalog rezanega lesa na vsak način spomladati odprodati, tudi, če se cene ne bodo dvignile, ker bi drugače izgubili preveč na obrestih in bi se jim poleg tega še blago skvarilo. Radi tega vidimo, da se vendar še izvažajo, ker se je začelo kljub neugodnim prilikam z odprodajo starih zalog, poleg tega je pa tudi dosti prisilnih prodaj vsled velikega pomanjkanja denarja. Da bi se tuzemski trg v spomladni sezoni znatno popravil, ni verjetno, ker ni nobenih izglede, da bi stavbena delavnost oživila. Industrija je restringirala svoje obrate na minimum, ker si ne more nabaviti vsled visokih cen potrebne okrogline in za sušar, da bi to bilo mogoče, je tudi z likvidnimi sredstvi najslabše preskrbljena, ker inozemski odjemalci le redkokdaj redno plačujejo.

Najbolj čudno je pa dejstvo, da pri sedanjem minimalnem izvoru čutimo veliko pomanjkanje vagonov in je mogoče wagone dobiti šele čisto po več tednih; znaki, da se naše prometne razmere čimdalje bolj slabšajo, ker pokvarjenih strojev in vagonov sploh ne popravljamo ter z njimi le še oviramo promet, ker jih po stotine stoji na posameznih postajah, naše delavnice so pa nesposobne, ker ni bilo v proračunu potrebnega kredita za izboljšanje železniškega parka. Onih 104 milijonov kredita, katerega je dovolila glavna kontrola, ni v stanu odpraviti težke prometne krize in bo treba na vsak način v prihodnjem proračunu določiti znatno višjo vsoto in priti s temeljito remeduro v prometni politiki.

Z brzimi koraki se bližamo spomladanski sezoni in vendar še odnikoder trčice upanja, da bi se deželne razmere v lesni industriji in trgovini ublažile. Dolžnost vlade je, da ne izgubi iz vida resolucij, podanih ji na zadnji anketi ter začne nemudoma s potrebnimi ukrepi, ker vsako odlašanje lahko pomeni za našo največjo gospodarsko panogo naravnost katastrofo, ker opazamo, da se bje na raznih tržiščih med posameznimi skupinami produkcijskih deželah ljut boj za pridobitev novih tržišč tako, da je nevarnost, da izgubi naša lesna trgovina najlepše postojanke.

Zlasti se trudi Romunija, da se usidra na francoskem trgu in ker je Rusija stopila z znatnim poviškom cen na pozorišče in mi vsled znanih razmer ne moremo konkurirati, je ista svoje cene znatno dvignila in poleg tega še poostila plačilne pogoje. Naletela je zaenkrat sicer na velik odpor pri francoskih veletrgovcih, ki v svojih glasilih propagirajo karteliranje in boj proti procentom, ki stavljajo po njih mnenju pretrane in neupravičene zahteve, vendar je mnogo upanja, da v tem boju zmaga Romunija s svojimi zahtevami, ker severne izvozne države za južno Francijo s svojimi visokimi cenami ne pridejo resno v poštev, mi pa kot najbližji ne moremo izvažati. Vsled ugodne zime je bilo Romuniji omogočeno svoja skladišča v Galacu znatno izprazniti, ker je napravila razen v Egiptu tudi še v Italiji velike sklepe.

V Italiji je zanimanje po stavbenem lesu najživahnije in vse kaže na to, da bo stavbeno gibanje v tekočem letu konzumiralo velike količine raznih vrst stavbenega lesa. Agenti in prekopovalci so se razpršili po vseh produkcijskih deželah in se dan za dnem oglašajo z vprašanji tudi pri nas, na žalost pa ne pridemo do nobenih večjih sklepov in iskati morajo blago v Avstriji, ki je v ugodnem položaju, da lahko skoraj vsakih 14 dni cene nekoliko zviša. Sicer so v Italiji mnenja, da vsled zadnjih poviškov in kratkem času ne more priti do znatnejšega porasta cen in smatrajo sedanje cene za stabilne. Plačilne razmere postajajo vedno slabše in zahtevajo že velike ter solidne uvozne trdnice plačila na 90 dni, kar še največ ovira kupčije v večjem obsegu v Avstriji. Cene za deske od 18 do 60 mm I. II. se sučejo franco meja okrog Lit 285 do največ Lit 245 in za III. od Lit 190 do 205. Morali 56 x 58 do 118 x 118 Lit 220, isti morali od 4—6 m Lit 235. Veliko je tudi povpraševanje po kratkih in podmerskih deskah. Tesani les se trži za okroglo Lit 145 do 150.

Grčija ima še vedno zelo veliko porabo za stavbeni les, ker dela za obnovo in kolonizacijo še zdavnaj niso končana. Veliko je zlasti povpraševanje po moralih 5-10, 6-10 cm, dolžin od 3 do 6 m ter deskah 12, 18, 20 in 24 mm debeline, 4 m dolžine.

Velik interes vzbuja Nemčija, ki je postala naenkrat eden najboljših konzumentov stavbenega lesa, poleg tega najbolj in najsolidnejši plačnik.

Tudi švicarski trg se je nekoliko oživel ter se zlasti zanima za razne vrste trdega lesa jugoslovanske provenienca.

Istotako je Anglija stopila iz svoje dosežane rezerviranosti in nastopila v raznih produkcijskih deželah kot resen kupec, akoravno za sedaj še ne nudi dovolj povoljnih cen.

Vse kaže torej na to, da bo povpraševanje po raznih vrstah stavbenega lesa v spomladanski sezoni precejšnje in ker so v

nekaterih produkcijskih deželah zaloge istega le neznatne ali pa produkcijski stroški zelo visoki, je domneva, da se bodo cene še precej popravile, na vsak način upravičena. Ne kaže torej prehiteti se z odprodajo razpoložljivega blaga, ako ni za to nujnih razlogov.

V Rimu so se te dni končala pogajanja med zastopniki avstrijske in italijanske vlade glede znižanja tovarnine za rezani les in celulozo z uspehom ter stopijo novi tarifi s 1. aprilom t. l. v veljavo.

Istotako je bila podpisana 6. t. m. trgovska pogodba med Avstrijo in Španjo, ki predvsem odpravlja prohibitive taksne pribitke 80 odstot. ter uveljavlja za celo vrsto izdelkov tarifne ugodnosti.

Vidimo, kako nam druge države v tarifarni, prometni in sploh gospodarski politiki prednačijo, da napravijo svojo industrijo konkurenco zmožno, nam pa potem na raznih tržiščih izpodbijajo tla.

V Benetkah se je baje sklenilo znižati tovarnino za Trst za 50 odstot. (Jadranski tarif) ter bi bilo želeži, da se ista čimnapreje uveljavi, da olajša kalkulacijo našim izvoznikom za bodočo sezijo.

Najnujnejše bi pač bilo, da pride naša lesna industrija do potrebnega večjega kredita in da se čimnapreje uveljavijo znižane izvozne tarife ter znižane tarife za dovoz okroglega lesa do žag. Odlašanje bi postalo, kakor smo že uvodoma omenili, za našo industrijo lahko usodopolno.

Zito. Po najnovejših poročilih je začela cena pšenice na ameriških tržiščih zelo nazadovati. Na borzi v Newyorku in Chicagu je nastala prava panika, blago se ponuja vse križem brez vsakih zaključkov. Cene se ne morejo ustaliti ter je pričakovati še nadaljnega padca. Na naših tržiščih se cene niso do danes nič spremenile, ker enostavno ni blaga. Pšenica prihaja le v malih količinah na trg ter notira na 460 Din v Vojvodini. Mlini z velikimi kapacitetami še do danes niso prav nič znižali svojih cen z izjavami, da nimajo blaga. Vseeno je vendar pričakovati, da bo kakor vedno tudi sedaj ameriški kurz vplival na našega ter da se bodo cene moki znižale. Koruza je popustila v ceni za 5 do 15 para vsled visokega stanja dinarja, vendar ni pričakovati večjega nazadovanja, ker se inozemstvo še vedno zanima za našo koruzo. Po otrobih in krmilni moki še vedno ni nikakega povpraševanja, vsled česar so te cene kljub dragi pšenici ostale neizpremenjene.

Semena. Po tem blagu še vedno ni nikakega povpraševanja, daširavno se je v prejšnjih letih v tem času že začela razvijati tudi ta kupčija. Današnje cene so za črno domačo deteljo Din 31—35, za lucerno 28—30, za grahoro Din 4 do 5.

Sladkor. Ta kupčija se razvija z ozirom na precejšno stabilnost dinarja še precej dobro, konsum raste z ozirom na nizke cene, kartelne cene so se uveljavile po celi državi z malimi izjemami, kajti prejšnje zaloge so izčrpane. Današnja cena za domači sladkor fco vsaka postaja je približno Din 1350, za kristal ter Din 1500 za kocke za tono pri odjemu cellega vagona.

Cene živine, telet in prašičev dne 13. februarja v Ljubljani. Voli rejeni za kg žive teže Din 10.50—11.25, voli za vprego 9—10, biki težki rejeni 10.25—10.75, krave rejene 7.75—8.25, krave klobasarike 5.50—6.50, teleta težja debela 15—16, teleta lažja 13.50 do 14, prašiči špeharji 16.50 do 17.75, prašiči peršutarji 13—14.50, prašiči zaklani (po kakovosti) 17—18.50, banaški špeharji (po kvaliteti) 21—22. — Cene se v preteklem tednu niso nič spremenile pri goveji živini, teletih in prašičih peršutarjih. Debeli prašiči špeharji pa so na ceni nekoliko pridobili, tako da se sedaj lahko prodajo in se zelo povprašuje po debelih težkih prašičih. Za bodoče ni pričakovati posebne izpremembe v cenah, ker je opaziti na mesnem trgu bolj zaostajanje kakor primanjčevanje blaga.

Dunajski trg. Živinski trg: 10. t. m. je bilo na trgu skupno 2537 kom. goveje živine. Uvozile so: Romunija 901 kom., Ogrska 399 kom., Češkoslovaška 95 kom., Jugoslavija 13 kom. Avstrija sama je postavila na trg 929 kom. Cene: la vprežni voli aK 19—23.000, voli la aK 17—19.000, biki aK 14—18.000, krave 12—17.000, živina za klobase aK 8000 do 12.000. — Potek trga je bil miren. Cene se niso od preteklega tedna nič izpremenile. — Svinjski trg. 10. t. m. je bilo na dunajskem trgu skupno 10064 kom. prašičev. Uvozile so: Poljska 7273 kom., Romunska 1505 kom., Ogrska 912 kom., Jugoslavija 316 kom., Avstrija sama pa je postavila na trg 48 kom. Tendence je bila posebno za mesnate prašiče precej živahna. Prodalo se je vse blago. Cene: la debele svinje aK 23—25.000, srednje debele svinje aK 22—23.000, stare debele svinje aK 21—22.500, težke svinje 23 do 24.000, lahke svinje aK 22—23.000, angleške mesnate aK 22.000. Cene so padle za ca aK 2000 pri kg.

Galoše, pristne ruske

se dobe odsej v vseh velikostih po skrajno nizkih cenah pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Svetovna letina 1924.

Po podatkih mednarodnega poljedeljskega instituta v Rimu je bila produkcija žita v milijonih meterskih stotov:

Pšenice:	Leta 1924 (1924—25)	Leta 1923 (1923—24)	Povprečje 1910—23 leta
Evropa (27 držav)	292.7	340.7	286.4
Kanada in Unija	311.4	342.9	313.0
Azija (5 držav)	109.5	112.6	101.5
Sev. Afrika (4 drž.)	23.3	29.1	22.9
Argentinijska	51.8	67.2	51.3
Avstralija	38.1	34.2	27.5
Skupno (40 držav)	825.8	926.7	802.5

Rži:	Leta 1924 (1924—25)	Leta 1923 (1923—24)	Povprečje 1910—23 leta
Evropa (23 drž.)	168.2	211.3	179.4
Kanada in Unija	19.8	21.9	24.2
Skupaj (25 drž.)	183.0	233.2	203.6

Ječmena:	Leta 1924 (1924—25)	Leta 1923 (1923—24)	Povprečje 1910—23 leta
Evropa (26 drž.)	114.3	138.2	118.2
Kanada in Unija	59.2	59.9	54.8
Azija (4 drž.)	24.0	23.2	28.0
Sev. Afrika (4 drž.)	17.8	23.0	17.9
Skupaj (36 drž.)	215.3	244.3	218.9

Ovsa:	Leta 1924 (1924—25)	Leta 1923 (1923—24)	Povprečje 1910—23 leta
Evropa (26 držav)	227.3	248.2	207.0
Kanada in Unija	288.7	275.6	259.0
Azija in Afrika (4 drž.)	3.0	4.8	3.4
Skupaj (32 drž.)	519.0	528.6	469.4

Turščice:	Leta 1924 (1924—25)	Leta 1923 (1923—24)	Povprečje 1910—23 leta
Evropa (8 držav)	101.7	90.1	82.1
Kanada in Unija	621.5	777.3	716.6
Azija in Afrika (4 drž.)	14.0	13.0	13.7
Skupaj (14 drž.)	737.2	880.3	812.4

Ce primerjamo donos leta 1924 z ostalimi leti, je znašala zadnjeletna proizvodnja napram proizvodnjama

	leta 1923	povprečno 1918—1922
pšenice	89.1	102.9
rži	80.6	92.4
ječmena	88.1	98.3
ovsa	98.2	110.6
turščice	83.7	90.7

Rusija v teh številkah ni všteta: produkcija l. 1924 je pa bila tanka, kakor cenijo, za 9% manjša napram letu 1921.

Na podlagi teh števil lahko izračunamo sledeče:

Jugoslavija je producirala l. 1924:	q v tisočih, % evropske, % svetovne proizvodnje, % od 1921
pšenice	19.067.6 6.5 2.3 114.7
rži	1.638.4 0.97 0.8 109.2
ječmena	3.333.0 2.91 1.54 108.8
ovsa	2.820.6 1.24 0.54 90.5

Za turščico laoska produkcija še ni znana, gotovo pa dosega produkcijo leta 1923 (21.535.700 q), kar bi značilo 2.92% svetovne ali 21.07% evropske proizvodnje.

g Izkaz Narodne banke z dne 8. februarja 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram 31. januarju 1925.) A k t i v a : kovinska podloga 457.3 (— 7.1), posojila na menice in vrednostne papirje 1.411.4 (+12.3), račun za odkup kronskih novčanic 1.186.3, račun začasne zamenjave 368.0, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih domen 2138.3, saldo raznih računov 606.6 (+ 54.8), skupaj 9.134.4; pasiva: glavnica in rezervni fond 31.3, bankovci v obtoku 5.895.8 (+ 101.2), račun začasne zamenjave 368.0, drž. terjatve po raznih računih 2.5 (+0.1), razne obveze 635.1 (— 51.2), vrednost založenih državnih domen 2138.3, azija 63.7, skupaj 9133.4.

g Vpisi v trgovinski register. Vpisali sta se nastopni tvrdki: »Iluz«, družba z o. z. za izdelovanje in trgovino s predmeti usnjate galanterije v Ptuj; Prva jugoslovanska tovarna za podkovske želje, Jurca & Tamm v Ptuj.

g Občni zbor. Tovarna dežnikov d. d. v Dolnji Lendavi 25. februarja.

g Likvidacija. Beltinska hranilnica za mestno okolico, d. d. v Beltincih — družba se je po sklepu delničarjev razšla in prešla v likvidacijo.

g Porast hranilnih vlog. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri rezultativnih hranilnicah v Sloveniji za IV. četrtletje 1924. Iz tega izkaza je razvidno, da je bilo stanje vlog početkom četrtletja 281.529.665 dinarjev. Vlogi na hranilne knjižice so znašali tekom četrtletja 38 milijonov 254.790 dinarjev, vlogi v tekočih računih tekom četrtletja pa 23.062.866 dinarjev. Dvigi tekom četrtletja so dosegli 40.991.043 dinarjev, tako da je bilo stanje vlog koncem četrtletja 301.856.278 dinarjev. Izmed 26 regulativnih hranilnic, ki jih obsega ta statistika, izkazujejo le tri neznatno padanje vlog, vseh ostalih 23 pa naraščanje. — Gibanje hranilnih vlog v teku leta 1924. Hranilne vloge pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji so znašale: 31. decembra 1923 230.529.365 Din, 31. marca 1924 274.064.004 Din, 30. junija 1924 263.108.924 Din, 30. septembra 1924 281.529.665 Din in 31. decembra 1924 301.856.278 Din. Pred vojno pa so znašale hranilne vloge pri istih zavodih 47 milijonov 420.000 kron (seveda v zlati, prevojni valuti). To je znak za konsolidacijo naših gospodarskih razmer.

g Carinski dohodki. V tretji desetini meseca januarja t. l. so znašali carinski dohodki 35.640.876 dinarjev napram 44.824.245 dinarjev v drugi desetini meseca januarja t. l. Sle-

MEINL KAVA

deče carinarnece so dale dohodkov: Ljubljana 3.962.630 dinarjev, Maribor 2.634.519 dinarjev, Jesenice 698.101 dinar in Rakek 226.093 dinarjev. — V teku celega meseca januarja 1925 so dosegli carinski dohodki višino 139 milijonov 50.440 dinarjev napram 155.778.529 dinarjev v mesecu decembru 1924. Od 1. aprila 1924 pa do 31. januarja 1925 je bilo carinskih dohodkov 1.438.238.955 dinarjev, napram 1.417.168.937 dinarjev v odgovarjajočem razdobju 1923—1924.

g Državne trošarine v decembru 1924. Dohodki od državne trošarine v decembru 1924 so znašali 54.607.942 dinarjev napram 50.166.667 dinarjev, določenih v proračunu. V prvih 9 mesecih proračunskega leta 1924—1925 je bilo državne trošarine vplačano 512 milijonov 217.630 dinarjev t. j. 60.717.630 dinarjev več kakor je določal proračun. — Državni dohodki od taks dosegli v decembru 1924 95.134.808 dinarjev (proračun le 80 milijonov dinarjev). V prvih 9 mesecih proračunskega leta 1924—1925 je bilo na taksah vplačanih (tako v gotovini kakor v taksnih vrednotnicah) 863.373.245 dinarjev (proračun le 720.000.000 dinarjev). V prvih 9 mesecih proračunskega leta 1923—1924 so znašali dohodki od državne trošarine 457.855.331 dinarjev, od taks pa 510.504.775 dinarjev.

g Nabava bikov za Južno Srbijo. Poljedelsko ministrstvo je pred kratkim nabavilo iz Slovenije večje število bikov simodolske pasme, ki jih bo razdelil poljedelcem v Južni Srbiji.

g Carinska konferenca v Ljubljani. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse interese, da se vrši prihodnja carinska konferenca v torek dne 17. februarja t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih carinarnece.

Borze.

Dne 14. febr. 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 2.53 (2.5160—2.5460), London 293 (290.75 do 293.75), Newyork 61.25 (60.50—61.50), Pariz 3.2750, Praga 1.8125 (1.79—1.82), Dunaj 0.0865 (0.0853—0.08625), Curih 11.825 (11.74—11.84).

Curih. Belgrad 8.475 (5.49), Berlin 1.235, Italija 21.325 (21.46), London 24.78 (24.795), Newyork 519.10 (518.80), Pariz 27.50 (27.65), Praga 15.375 (15.34), Dunaj 0.07315 (0.007915).

Praga. Lira 139.75, Zagreb 55.45, Pariz 177.50, London 161.55, Newyork 33.80.

Newyork, 13. febr. Belgrad 164, London 477.50, Pariz 526.25, Rim 412.25, Curih 19.265.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Dunaj. Živnostenska banka 881.000, Alpine 415.000, Groinitz 139.000, Trboveljska družba 466.000, Hrvatska eskomptna banka 124.000, Leykam 152.000, Gutmann 668.000, Slavex 190.000, Slavonija 64.000.

Novi Sad. Pšenica 450—460, koruza 193 do 200.

Newyork, 13. febr. Pšenica 203, koruza 132.375.

Chicago, 13. febr. Pšenica za maj 183.25, za julij 156.75, za september 144.75; koruza za maj 129.125, za julij 129.50, za september 129.625.

Cerkveni vestnik.

c Vsem članom mestne moške Marijine kongregacije pri sv. Jožefu se naznanja, da se vrši danes, dne 15. t. m. popoldne ob pol 5. uri skupni sestanek v »Rokodelskem domu« v priličju, srestga soba na desno. — Načelnik m. m. M. k.

Poravnajte naročnino!

Poizvedovanja.

Najden je bil zvezek malih ključev in en nožek na glavni cesti med St. Vidom in Šiško. Lastnik jih dobi v Vižmarjih štev. 22 pri Fani Gostinčar.

Pogreša se od 5. II. črna listnica z imenom »Terrostaht« z legitimacijo na V. S. in nekaterimi sličicami ter nek spis od poštne direkcije. Omenjeno naj se izroči v našem uredništvu.

ZA POSTNO IN VELIKONOČNO DOBO

priporoča Jugoslovanska knjižarna
cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Adamič, velikonočne pesmi za mešani zbor.
Part. Din 16, gl. po Din 6.
Faiš, 10 cerkvenih pesmi za mešani zbor. —
Part. Din 20, gl. po Din 4.
Foerster, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor.
Part. Din 12.
Foerster, Lamentacije in Očitjanja za mešani
zbor. Part. Din 8.
Grum, velikonočne pesmi in Regina coeli za
mešani zbor. Part. Din 10.
Hladnik, velikonočne pesmi za mešani zbor in
Regina coeli. Part. Din 8.

Hladnik, Regina coeli za mešani zbor. Din 5.

Hribar p. A. Postni in velikonočni napevi za
mešani zbor. Part. Din 30, gl. po Din 10.

Kimovec, Rihar renatus, 21 pesmi za mešani
zbor. Part. Din 24, gl. po Din 8.

Laharnar, velikonočne pesmi za mešani zbor.
Part. Din 10.

Premrl, Slava sv. Križu, postne pesmi za me-
šani zbor. Part. Din 12.

Satiner, postne pesmi za mešani zbor. (Par-
titura razprodana), glasovi po Din 6.

Sicherl-Premrl, velikonočne pesmi za mešani
zbor. Riharjevi, Vavkovi, Cvekovi, Ger-
bičevi in drugi napevi. Part. Din 30, gl.
po Din 4.

ZA NAŠE ODRE

Burke in šaljivi prizori. 18 burk in šaloiger
enodejank za mešane vloge. 20 Din.
Veseloigre in šaljivi prizori za samo moške
in ženske vloge. 16 Din.
Vse naše. Burka v enem dejanju. Spisal F. S.
Finžgar. 18 Din.
Na krivih potih. Igra v petih dejanjih za samo
ženske vloge. 12 Din.
Nedeljske ure na društvenih odrh. Štiri igro-
kazi za samo ženske vloge. 16 Din.
Martin Krpan. Dramatska pripovedka v pe-
tih dejanjih. Spisal Fr. Govekar. 26 Din.
Voditeljem in režiserjem iger pa pripo-
ročamo:
Diletski oder. Navodilo režiserjem. Spisal
M. Skrbinec. 16 Din.

Lepa maska. Navodila za maskiranje. Spisal
Navinec. 6 Din.

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 300 m n. m. viš.

Normalna barometriška višina 766 mm.

Čas opo- znanja	Baro- meter v mm	Termo- meter v °C	Relativna vlaga v %	Nebo, vetri	Pojavnost v mm
13./2. 21 h	759.3	8.4	95	dež. ja.	
14./2. 7 h	761.6	7.1	97	d obl dež.	21.2
14./2. 14 h	762.3	9.4	81	dež. ja.	

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Naj-
manjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakom!

Dva vajenca

za čevljiarsko obrt sprejme
tako Jakob Torkar, Višalni-
ca 16, p. Gorje pri Bledu.

Šivilja gre šivat kot po-
močnica. Naslov
v upravi lista pod številko 936.

Dekle z dežele
v starosti 16 do 22 let, se
sprejme za vsakdanja hišna
dela. — JEAN B. POLLAK,
Erjavčeva cesta 12. 866

STROJNEGA
KLJUČAVNICARJA
samostojnega, z večletno prakso
v strojni delavnici, sprejemem
v službo. Ponudbe z navedbo
plače in prepiš izpisa iz
veleposredstva SCHER-
BAUM — v ROGOZI pri
Mariboru. 878

GRAŠČINA BOŠTANJ išče
GOSPODINJO
ki mora biti tudi dobra ku-
harica. Nastop takoj. — Po-
nudbe na AND. JAKIČ —
Karlovac (Hrvaško). 921

UČENKA gre k boljši št.-
nji. — Ponudbe na upravo
»Slovenec« pod števil. 19.

Postrežnica
SE. ISČE za par dni v tedna
dopolnilne ali popoldne v bli-
žini Tabora. — Naslov pove
uprava lista pod števil. 901.

Žagarja
za vod. žago išče za mesec
marec trdnja ŠKREBEC &
BARTEL, Ljubljana — Mi-
klošičeva cesta 8. 892

SEDMOŠOLEC išče mesto
inštruktorja proti plačilu oz.
hrani in stanovanju. Poisk
vesten in točen. — Ponudbe
na poštni predal 129, Ljublj.

Išče se DEKLE
ali žena brez otrok, redno-
ljubna oseba, ki zna oprav-
ljati vse hišne posle in ev.
kuhati za rodbino 3 članov.
Mesečna plača 400 Din. —
Ponudbe na Rudarsko trgov.
društvo, Ruma. 913

SPREJME SE
v pouk v trgovino z mešan.
blagom pridno in pošteno
DEKLE z dežele. Po-
nudbe na upravnštvo lista
pod številko 914.

ZANDAR. NAREDNIK
Slovenec, samostojen, več slo-
venščine, nemščine in srbo-
hrvaščine v govoru in pisa-
vi. ISČE vsled izstopa pri-
merne službe pri kakem
privatnem podjetju. Nastop
1. aprila 1925. — Naslov
v upravi lista pod števil. 907.

KNJIGOVODJA-
BILANCIST
slov.-nem.-hrv. korespon-
dent, išče službe. Ponudbe
na upravo pod Dobra moč.

STROJEVODJA
Jugoslovani, izkušen ključav-
ničar, zmogel vodstva pri
stavbenih delih, dobro
tjepljen, išče službo, tudi v
drugi kraji. — Ponudbe na
upravo pod Strojvodja 803

POMOČI
Katera dobra duša bi poma-
gala vdovi z vsoto 25.000.—
Din za dolo 2 let v vključbo
na prvo mesto posestva?
Natančna obvestila na upra-
vo lista pod »M. M. 9«-781

PERFEKTNA
STENOPISTINJA
ki jo zaposlena že dalje časa
v pisarni kot stenografinja
in strojeopisnica, želi preme-
niti službo. Gre tudi izven
Ljubljane. — Ponudbe na
upravnštvo »Slovenec« pod
šifro »Poštna« števil. 4121.

VINICARJA

popolno veščega za samo-
stojno upravljanje posestva
v izmeri 35 oral v Zagorju,
bženjenega brez otrok, išče
Jakob Spitzer, Krapina.

SPREJMEJO SE
3 kmečke družine
z več delavskimi silami. —
Poleg plačila deputat zem-
lje. Informacije pri oskrbni-
štv veleposredstva SCHER-
BAUM — v ROGOZI pri
Mariboru. 878

DIJAK
se sprejme na stanovanje
in hrano. Instrukcija v hiši.
Naslov pove uprava lista
pod številko 942.

UPRAVNI URADNIK
časopisa z dolgo prakso —
popolnoma samostojna moč
z najboljšimi spričevali, išče
primerne službe. Ponudbe
na upravo »Slovenec« pod
šifro »Upravnik« števil. 926.

Učenec s primerno šol-
sko naobrazbo
se sprejme pri A. SUSNIK,
Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Trgov. pomočnik
dobro izvešan ŽELEZNI-
NAR se sprejme. — Pismene
ponudbe upravi pod št. 731.

Pridna, 16-letna DEKLICA
bi se rada

IZUČILA v TRGOVINI
Ponudbe na upravo lista pod
šifro »MARJIVA« št. 852.

V SLUŽBO SE SPREJME
v Savinjski dolini k graščini
VRTNAR ali VRTNARICA,
DVA zanesljiva Hlapca h
konjem in KRAVAR, ki
mora znati tudi molziti; sled-
nji je lahko poročen. Dalje
KUJARICA, ki bi kuhala
za posle. — Samski imajo
prednost. — Ponudbe z na-
vedbo plače na upravnštvo
»Slovenec« pod šifro »Štal-
na služba« števil. 796.

DOSLEJ
se je naznanilo 63 oseb,
da se potom prve ali dru-
ge številke »Fortuna«, čas-
opisa za natečaje in po-
sredovanje SLUŽB (uprava
Osijek L) dobili službe, ki
so jih iskali. Brezplačnih
listov na ogled ne pošilja-
mo. Povzetje izključeno. —
Posamezne številke po 10
dinarjev, mesečno 35, čet-
letno 100 Din. 451

Trgovci, pozor!
Po žudovito nizki ceni se
dobijo različni CEVLJI v
veletrgovini z usnjem JOH.
JELENC — CELJE. 951

KDOR ŽELI
kupiti ali prodati
veleposredstvo, graščino, po-
sestvo, hišo, vilo, tovarno,
trgovino, obrt itd., naj se
obrne na »GOSPODARSKO
PISARNO«, d. z o. z., Ljub-
ljana, Wolfova ulica 1/L.

MODERNI
lovski voz
z 8 sedeži — NAPRODAJ
radi pomanjkanja prostora.
LAMINGER, Maribor, Slo-
venska ulica 26. 879

POZOR! POZOR!
Ostanki za perilo
so naprodaj po polovični ali
zelo nižnji ceni. Ne zamu-
dite ugodne prilike! Reslje-
va cesta 30, I. nad., dno.

Moško KOLO naprodaj

v zelo dobrem stanju; cena
1700 Din. — Naslov v upravi
»Slovenec« pod števil. 939.

Proda se dobro ohranjeno
žensko KOLO po ugodni cen-
i. Naslov v upravi št. 937.

Zamenjam lepo stan-
ovanje. —
Kje, pove uprava pod št. 935

Mladi psi
izvrstni čuvaji, 6 tednov sta-
ri, so naprodaj. — JOSIP
KOSLER — Šelenburgova 3.

Pohištvo!
Najugodnejši nakup vsako-
vrstnih spalnic in drugega
pohištva po najnižjih cenah
pri Mat. ANDLOVIC, Vidov-
danska 6 — Komenskega 28.

Spalna soba
z novim polituranim in so-
lidnim mobiljem se proda
po jako ugodni ceni. — In-
formacije pri upravi »Slo-
venec« v Mariboru, Koroška
cesta št. 1. 878

Gostilničarji!
Proda se 36 hl prvovrstnega
spodnještajerskega VINA s
postaje Brežice. — Naslov v
upravi lista pod števil. 864.

Elektrotehn. podjetje
A. ARHAR in drug, Spod.
Siška, Jerneja cesta št. 47.

Prevzema vsakovrst. elektr.
dela, gradnje manjših elek-
trarn in instalacij ter vsakih
daljnovodov po najnižjih cen-
ah in točni postrežbi. —
Garancija! 898 Garancija!

Dirkalno KOLO
skoro novo, se proda. Na-
slov v upravi pod števil. 910.

Društvom in zasebnikom
prejaja in prepisuje spise
»POSREDOVALEC«, Sv. Pe-
tra cesta 23. 323

Naprodaj
dobro ohranjen ORLOVSKI
KROJ. Naslov v podružnici
»Slovenec« — CELJE, »Beli
vol«. 930

Zahvala.
Ob prebrski izgubi našega nadzve Ljublj-
nega in skrbnega očeta ozir. starega očeta in
strica, gospoda

Ausec Jožefa
vrvarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so ga tolažili ob boleznih
zlasti pa g. primariju dr. Gostiču, preč. g. kan.
Ferjančiču, dalje kat. društvu rokodel. pomoč-
nikov za poklonjeni venec ter petje in vsem,
ki so blagega pokojnika spemili na zadnji poti
kakor tudi vsem, ki so nam izrazili ustmeno
ali pismeno svoje sočutje — Bog plačaj!

Novomesto, 14. februarja 1925.

Zaljujoči rodbina AUSEC
in sorodniki.

Zahvala.
Ob prebrski izgubi našega nadzve Ljublj-
nega in skrbnega očeta ozir. starega očeta in
strica, gospoda

Ausec Jožefa
vrvarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so ga tolažili ob boleznih
zlasti pa g. primariju dr. Gostiču, preč. g. kan.
Ferjančiču, dalje kat. društvu rokodel. pomoč-
nikov za poklonjeni venec ter petje in vsem,
ki so blagega pokojnika spemili na zadnji poti
kakor tudi vsem, ki so nam izrazili ustmeno
ali pismeno svoje sočutje — Bog plačaj!

Novomesto, 14. februarja 1925.

Zaljujoči rodbina AUSEC
in sorodniki.

Zahvala.
Ob prebrski izgubi našega nadzve Ljublj-
nega in skrbnega očeta ozir. starega očeta in
strica, gospoda

Ausec Jožefa
vrvarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so ga tolažili ob boleznih
zlasti pa g. primariju dr. Gostiču, preč. g. kan.
Ferjančiču, dalje kat. društvu rokodel. pomoč-
nikov za poklonjeni venec ter petje in vsem,
ki so blagega pokojnika spemili na zadnji poti
kakor tudi vsem, ki so nam izrazili ustmeno
ali pismeno svoje sočutje — Bog plačaj!

Novomesto, 14. februarja 1925.

Zaljujoči rodbina AUSEC
in sorodniki.

Zahvala.
Ob prebrski izgubi našega nadzve Ljublj-
nega in skrbnega očeta ozir. starega očeta in
strica, gospoda

Ausec Jožefa
vrvarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so ga tolažili ob boleznih
zlasti pa g. primariju dr. Gostiču, preč. g. kan.
Ferjančiču, dalje kat. društvu rokodel. pomoč-
nikov za poklonjeni venec ter petje in vsem,
ki so blagega pokojnika spemili na zadnji poti
kakor tudi vsem, ki so nam izrazili ustmeno
ali pismeno svoje sočutje — Bog plačaj!

Novomesto, 14. februarja 1925.

Zaljujoči rodbina AUSEC
in sorodniki.

Zahvala.
Ob prebrski izgubi našega nadzve Ljublj-
nega in skrbnega očeta ozir. starega očeta in
strica, gospoda

Ausec Jožefa
vrvarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so ga tolažili ob boleznih
zlasti pa g. primariju dr. Gostiču, preč. g. kan.
Ferjančiču, dalje kat. društvu rokodel. pomoč-
nikov za poklonjeni venec ter petje in vsem,
ki so blagega pokojnika spemili na zadnji poti
kakor tudi vsem, ki so nam izrazili ustmeno
ali pismeno svoje sočutje — Bog plačaj!

Novomesto, 14. februarja 1925.

Zaljujoči rodbina AUSEC
in sorodniki.

„SLOVENEČ“

je za vsakega trgovca in
obrtnika najbolj primeren
list za uspešno reklamo.

Dobro je vsikdar

naložen denar, ki

ga inserent izda

bolj razširjenem dnevniku.

Vsak oglas, pa bodisi v

veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti,

ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

Za oglase

v tem med na-

sim ljudstvom

po deželi naj-

bolj razširjenem dnevniku.

Vsak oglas, pa bodisi v

veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti,

ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

priporočljiv!

Potril globoke žalosti naznanjamo, da nam je danes umrl naš ljubi

Lojzek Pinter

družabnik trdnice A. Pinter — Slov. Bistrica

v 27. letu svoje mladosti, previden s tolažili svete vere. — Pogreb
nepozabnega se vrši v ponedeljek, 16. t. m. ob 4. popoldne iz doma
v Slov. Bistrici. — Sveta maša zadušnica se bo brala v torek, dne
17. februarja ob 8. zjutraj v farni cerkvi.
Slov. Bistrica, dne 14. februarja 1925.

Ana in Alojzij Pinter, starši. — Ferdo Pinter in obitelji, stric (Mar-
ibor). — Ruža Pretnar in obitelji, teta (Konjice). — Dr. Maks Šnuder
in obitelji, bratranec (Maribor). — Juička Krušnik (Slov. Bistrica),
bratranka.

Zahvala.

Ob prerani izgubi naše nepozabne, predobre mamice, gospe

Marije Repič

nam je došlo od sorodnikov, kakor tudi od mnogobrojnih prijateljev
in znancev mnogo prisrčnih izrazov sočutja, za katere se tem potom
najiskrenejše zahvaljujemo. — Posebna zahvala bodi izrečena daroval-
cem prekrasnih vencev in v dobrodelne namene poklonjene vsote.
Slav. pevskemu društvu »Trnovo-Krakovo« za prekrasno, srce pre-
tresujočo petje. — V veliko tolažbo nam je bila izredno velika ude-
ležba pri pogrebu. Vsem, ki so spemili našo nepozabno mamico na
njeni zadnji poti k preranemu grobu izrekamo našo vdano zahvalo.

Ljubljana - Nové Staleci, dne 14. februarja 1925.

Rodbini: REPIČ — DR. ŠLECHTA.

Ustanovljeno 1842.

Električni obrat

Najstarejša pleskarska in črkoslikarska trdnica v Sloveniji

prevzema pleskanje stavb, pohištva, || Črkoslikarstvo na steklo, zid, platno,
centralnih peč, železnih konstrukcij itd. les, pločevino itd.

Brata Eberl nasl. Martinc, Černe & Comp., družba z o. z.

Ljubljana, Igriška ulica št. 6 (poleg dramskega gledališča).

Naročajte

„SLOVENCA“

ki je edini slovenski
dnevnik s tedensko
ilustrirano prilogo!

Urarji!

Zaradi smrti se odda v najem lepo urejena delavnica na Bledu. Potočnik Angela.

HIŠA

z vpeljano STROJNO-KLJUČAVNICARSKO delavnico in takoj prostim stanovanjem v industrijskem kraju
NAPRODAJ!
Ponudbe na upravo lista pod »Ugodni pogoji« št. 823.

MLEKO

čajno MASLO in polnomastno SIR se dobi pri Mlekarski in strarski zadrugi v DOL LOGATCU.

Kmečko POSESTVO
okrog 50 orolov, s lepimi poslopji, vse v ravnini, malo od Kranja, se ceno proda skupno ali posamezno. — Trije kmečki podi, dva večja, en manjši, takoj ceno naprodaj. — Naprodaj tudi 2 gostilniški poslopji na Gorenjskem, eno v večjem industrijskem kraju, drugo blizu železne postaje, dalje trgov. stavba, polti in godbeni stolomati. — Več se poizve pri L. REBOLJ — KRANJ.

VOZ

amer. lahak, akore nov, PRODAJ po ugodni ceni. IVAN KONČAN, Dravice, št. 62, št. Vld nad Ljubljano

BUKOVA DRVA

suka, kupim. — Ponudbe na upravnostvo »Slovenca« pod št. 862. — Več vagonov 862.

Iščem stanovanje

v bližini Trnovega, naj bo podstrešna soba ali kletna s številnim. — Ponudbe na upravo lista pod »Delavca«.

WORTHINGTON-SESALKA

stara, rabljena, lahko tudi defektna, za 15.000—17.000 litrov vode na uro, se kupi. Ponudbe se pošlji na upravo tega lista pod »Worthington-SESALKA« št. 844.

ŠAMOT-

OPEKO in šamot-MOKO (češko) priporoča F. HOCEVAR, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 845

HIŠO

z vrtem ali dvoriščem kupim; prodajalec lahko odda do smrtne stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod št. 863. — Ljubljana, predmestje 863.

Elektrotehnični obratovodja

se takoj sprejme za večje keramično podjetje. Neodržani imajo prednost. — Ponudbe se pošlji pod Elektrotehnični obratovodja na upravo »Slovenca«. 918

PRODAJ

dva poslopji, dva spodnja in 2 zgornja nadstropja, salonske zote, 3 kletke za prodajo slaščic in stekla in ženske kolo. — Osojna pot 3/III.

PREMOG

trboveljski, libofski, črnomaljski, drva, inozemni koks, oglje, šlezjske briquete dobavlja ILDIRJA Ljubljana Kralja Petra trg, 8. tel. 220. Pisliste tudi na obroke.

J. Stjepušin

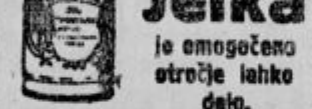
Sisek priporoča boljše tamburice, strune, partiture in vse potrebščine za vsa glasbila

Sploš. kleparstvo

Ferdo Ferenz, LJUBLJANA - Mirje 2, izvršuje vsa stavbena in galanterijska nova dela in popravila strokovno in ceno.

Kože divjačin:

divjača in domačih zajcev, lisca, kun, dihurjev, polhov itd., kupuje po najvišjih cenah PETER SEMKO, Ljubljana, Križevniška ulica 7.

Jelka

je omogočeno stroške lahko delo.

JOS. PODKRAJŠEK

LJUBLJANA JURČICEV TRG priporoča svoje bogato zalogo vsakovrstnih pletenin modnega blaga ter perila, potrebščin za šivilje — vse po znižanih cenah. Pismena naročila točno s obratno pošto

Lisičje KOŽE

in drugih divjačin kupuje vedno D. ZDRAVIČ — trgovina usnja, LJUBLJANA, Sv. Florijana ulica št. 9.

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

Naročajte nedeljskega „SLOVENCA“!

Pozor kmetovalci, kmetijske zadruge in veletrgovci!

Med najvažnejša in najuspešnejša umetna gnojila štejemo danes brezdvomno v vodi raztopljivi 16/18 %

SUPERFOSFAT

Domača industrija: „DANICA“ d. d., Zagreb izdeluje v svojih kemičnih tovarnah SUPERFOSFAT najboljša kakovosti in nudi istega po skrajni tovarniški ceni franco vsake postaja Slovenije. Naročila sprejema in daje pojasnila zmotopazno „Danica“ d. d. v Ljubljani, Poljanski nasip 43.

Velik uspeh zagotavlja. Izborna uporabljiva sredstva za umetno gnojenje polja, travnikov in vinogradov! Preizkusite!

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z. v Ljubljani

Mestni trg šte. 6

Jamstvena glavnica za vloge znaša že nad 11 milijonov dinarjev

Vloge obrestuje zelo ugodno, in sicer:

vloge, ki jih izplačuje takoj, brez odpovedi po . . . 8%
vloge z enomesečno odpovedjo po . . . 10%
vloge s trimesečno odpovedjo po . . . 12%
vloge s šestmesečno odpovedjo po . . . 15%

Izven ljubljanskim vlagateljem so na razpolago poštne položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov. Posojilo daje le proti popolni varnosti, proti vsaj trikratnemu kritju na vknjizbo ali poroštvo. — Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

NAJUGODNEJŠI NAKUP!

Radi selitve se proda HIŠA, v kateri se nahaja trgovina s meš. blagom po nadvse ugodni ceni. Hiša se nahaja petdeset ur od Ljubljane. Obstoj iz 2 sob, kuhinje, shrambe, lepe veže in 1 trg. lokala. Krita je z opeko. Najnižja cena bi bila z zalogo vred 55.000 Din. Proda se tudi brez zaloge. Naplailo takoj 30.000 Din, ostanek po dogovoru. — Cenj. ponudbe upravi lista pod »Raj« št. 573.

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo z vknjizbo in z zastavo zaloga blaga, ISCEJO

posojila ozir. družabnike ali kupce.

Ponudba sprejema in pojasnila daje Gospodarska pisarna, družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ul. 1/II.

Razpisan je

natečaj

za idejne načrte stanovanjske in trgovinske HIŠNE SKUPINE na Kralja Petra trgu v Mariboru (osnutki v merilu 1:200)

na dan 4. aprila 1925

za strokovnjake, ki so državljani kraljev. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Nagrade po 22.000, 16.000, 10.000 Din in trikrat po 4000 Din.

Pripomočki in natečajni pogoji so interesantom na razpolago pri podpisnem zavodu za znesek 50 Din.

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NASESCENCE V LJUBLJANI — ALEKSANDROVA CESTA.

POZOR!

V Vašem lastnem interesu Vas opozarjamo, da si nabavite vse potrebne potrebščine pri znani trdnici

B. Veselinović & Comp.

v MARIBORU, Gosposka ulica št. 26,

ker je dokazano, da je trdnica solidna. Tamkaj dobite dobro blago po znižanih cenah, kajti uveden je nov princip: »majhen zaslužek — velik promet.« Na izbire imate srajce za moške, ovratnike, klobuke, čepice, kravate, moške in ženske nogavice, svilene in volnene ščitnike (šerpe), volnene trikotaje, svilene in druge robce, damske in moške gamaše iz klobučevine, palice itd. — Francoske parfumerije, Coty, Houbigant, Gibbs, 4711, Odol, »Luxe«, kemično milo, garantirano najboljšo sredstvo za čiščenje raznih madežev, osobito oljnatih in od črnila ter masti. — Damske kožnate in svilene torbice in drugo raznovrstno blago.

Pojasnilo.

Z ozirom na razne govorice, ki se trosijo po vsaj državi, javljamo tem potom, da ni res, da je pivovarna Union kapila našo tovarno špirta in kvasa, temveč da smo samo začasno prenehali izdelovati kvas, tovarna pa je bila prej kot slej naša last ter izdelujemo v njej sredstva za peko kruha: »DIASLAD«, »DIAMALT« in sladno moko »MALTUSIN«.

Cenjenim odjemalcem se najtopleje priporočamo.

Maks Zalokar & sin, Ljubljana.

Trgovina dobro vpeljana, v zelo prometnem kraju, s špecerijskim in kolonialnim blagom, deželnimi pridelki ter mlinskimi izdelki, žganjem itd. SE ODDA V NAJEM zaradi selitve solidnemu, izvešanemu trgovcu pod ugodnimi pogoji. — Kraj večje mesto na Gorenjskem, stanovanje in skladišče v hiši. — Prevzeti je celo zalogo po dnevnih cenah, proti takojšnjemu plačilu. Zaloge je za okrog 150 do 200.000 Din. — Po ponudbe je pisati na upravo tega lista pod št. »SOLIDEN TRGOVEC«.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Potovala sta dan za dnevom in brez konca po mehkem, neutrtem snegu. Trdo, naporno in enakomerno delo, brez vsakega razvedrila in razburjenja, je bil ta tek po trdi površini, trdovratno, neolajšano delo, ko je bil sedaj eden v krpljah spredaj, sedaj drugi. Potlačiti je bilo treba cel jadr prasnatega snega in široko spletena krplja se je pod težo moža pogreznila celih tucat palcev globoko v mehko površino. Za delo a krpljami v takih okoliščinah je bilo treba mišice, ki so bile drugačne kakor pri navadni hoji. Od stopinje do stopinje se dvigajoča noga se ni mogla premikati navzgor in poševo. Treba jo je bilo vzdigniti naprič. Kadar se je krplja pogreznila v sneg, je pred rilec stala navpična dvanajst palcev visoka stena snega. Ako pa se je pri dviganju noga le kolikaj premaknila poševo naprej, je rilec proniknil v ovirajočo steno in se nagnil nizdol tako, da je peta zadela ob nogo zadaj. Radi tega je bilo treba vsakokrat in ves čas vzdigovati nogo dvanajst palcev naravnost kvišku, preden se je moglo začeti gibanje iz kolena naprej.

Po taki deloma utrjeni površini so sledili psi, možak pri vodilnem drogu in sani. V najboljšem primeru niso prehodili več kot tri milje na uro, čeprav so se mučili, kakor se samo izbrani ljudje mučiti morajo. To pa je zopet povzročilo daljše ure potovanja in Daylight je hodil dvanajst ur na dan, da vzdrži povprečno dnevno pot in se zavaruje zoper neugode. Ker so porabili tri ure za postavitev tabora zvečer in kuhanje fižola, za zajtrk zjutraj in razstavitev tabora, in za otajanje fižola pri opoldanskem postoju, je preostalo devet ur za spanje in odpočinek, in od teh devet ur niso niti psi niti možaka trtili dosti minut.

V Selkirku, trgovski postojanki blizu reke Pelly, je Daylight svetoval Kani, naj ostane tam, da se odpošije, in se mu na poti iz Dyea nazaj zopet pridruži. Neki Indijaneec od jezera La Barge, ki je zašel od

svojega rodu, je bil voljan prevzeti njegovo mesto; a Kama je bil trdovraten. Zagodnjaj je nekaj malce zamerljivo, in to je bilo vse. Vendar pse je Daylight zamenjal, pustil izmučeno peticoro, da se odpošije do povratku, in o nj nadaljeval pot s šestimi novimi psi.

V noči, ko so dospeli v Selkirk, so potovali do desetih zvečer, in ob šestih drugo jutro so odrinili na daljno divjo, skoraj pet sto milj dolgo pot proti Dyeu. Zopet je nastopil hud mrz, pa najsi je bilo mrzlo ali toplo, pot je bila neutrta. Ko je toplomer padel na petdeset stopinj pod ničlo, je bilo celo težje potoovati, ker so bili tudi kristali iz sreča po trenju pod sanicami pri tej nizki temperaturi bolj podobni peščenim zrnom. Psi so morali vleči mnogo težje kakor po istem snegu pri dvajsetih ali tridesetih stopinjah pod ničlo. Daylight je podaljšal dnevno pot na trinajst ur. Skrbno je čuval dni, ki jih je bil pridobil, kajti videl je, da ga čakajo še hude dalje.

Ni še bilo povsem sredi zime, in nemirna reka Tifty Nile je njegovo sodbo opravičila. Na mnogih krajih je tekla na široko odprta, samo na obeh straneh jo je obrobil obrežni led. Na številnih krajih, kjer se je voda zaganjala ob strme kletke, se obrežni led ni mogel narediti. Radi tega so se morali obračati in sukati; sedaj so prekoračili reko, sedaj se zopet vračali in so včasih naredili pol tucata poskusov, predno so našli pot preko posebno nevarne proge. Počasno delo je bilo to. Treba je bilo preskušati ledene mostove in tedaj je stopal ali Daylight ali Kama naprej s krpljami na nogah in z dolgim drogom počes v roki. Ako so se pri tem udrili, so se na ta način lahko rešili s palico, ki je mostila luknjo, ki jo je naredilo njihovo telo. Več takih dogodiljav se je primerilo obema. Pri petdesetih stopinjah pod ničlo do pasu premočenemu Slovaku ni moglo potoovati, ne da bi zmrzoval; vsaka taka neugoda je torej pomenjala zakasnitev. Kakor hitro se je tako ponesrečeni rešil, je tekal sempatja, da vzdrži obtok krvi, suhi tovariš pa je zanetil ogenj. Ob njegovi toploti je bilo mogoče preobleči se in posušiti mokre obleke za prihodnjo neugodo.

Neprilike je poslabševala še okolnost, da se to nevarno potovanje po reki ni moglo vršiti v temi in je tako njihovo delo bilo omejeno na šest ur mraka. Vsak trenutek je bil dragocen in stremela sta za tem, da ga ne izgubita. Radi tega sta pri prvem znamenju nastopajočega sivega dne razstavila taborišče, naložila sani, vpregla se in čakala pri ognju. Tudi se opoldne nista ustavila, da bi obedovala. Na tak način sta ostajala daleč za preračunanim redom in vsak dan jima je odjedel od onih milj, ki sta jih popreje več prevozila. Bili so dnevi, ko sta naredila petnajst milj, in zopet dnevi, ko sta prevozila samo tucat milj. Nekoč pa sta namerila na tako slabo progo, da sta tekom dveh dni prevozila celih devet milj, ker sta se morala trikrat obrniti od reke in znositi sani in opremo čez gorovje.

Naposled sta se ločila od strašne reke Tifty Nile in dospela do jezera La Barge. Tod ni bilo ne odprte vode ne razruvanega ledišča. Na daljavo dobrih trideset milj je sneg ležal ravno kakor na mizi, hkratu je bil debel tri čevlje in mehak kot moka. Tri milje na uro je bilo največ, kar so mogli prevoziti, a Daylight je praznoval mimohod mimo reke Tifty Nile s tem, da je potoval pozno. Ob enajstih dopoldne so dospeli do začeta jezera. Ob treh popoldne, ko se je pričela arktična noč, so privikarli uzrli drugi konec jezera in so ob prvih zvezdah ugotovili smer. Ob osmih zvečer so pustili jezero za seboj in stopili v ustje reke Lewes. Tukaj so se ustavili za pol ure, si otajali kose zmrznjenega skuhanega fižola in dali psom poseben odmerek živeža. Nato pa so jo udarili po reki navzgor do ene po polnoči, ko so si naredili redni tabor.

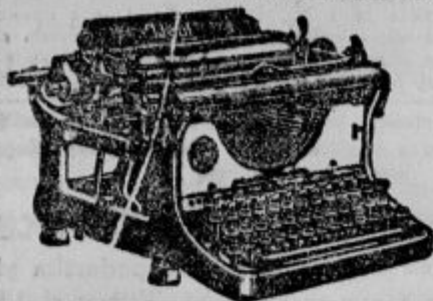
Tisti dan so potovali šestnajst ur; psi so bili preveč utrujeni, da bi se borili med seboj ali celo lajali, in Kama je zadnje milje vidno šepal; vendar je bil Daylight drugo jutro ob šestih zopet na poti. Ob enajstih je bil ob vznožju gore White Korona in tiha noč ga je našla taborečega onstran Box Cañona, kjer je imel za seboj poslednje slabe rečno progo in vrsto jezer pred seboj.

Ugasi v „Slovenca“ imajo vedno uspeh!

The Rex Co., Ljubljana

Gradišče št. 10

Najstarejša in največja specialna trgovina v Jugoslaviji s pisalnimi, računalnimi in kopirajskimi stroji, raznoševalnimi aparati, pisarniške opremo in s vsemi tovarniškimi potrebščinami.

Ustanov. 1900.
Telefon št. 200

Delikatesno trgovino dobro vpeljano, v zelo promet. kraju, z zalogo, oddam v našem strokovnjaku, solidnem in vestnem, pod ugodnimi pogoji. - Stanovanje, skladišče in klet v hiši. Prevzeti je zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu. Zaloga je za okrog 80.000 Din. Kraj večje mesto na Gorenjskem. - Po ponudbo je pisati na upravo »Slovenca« pod šifro: »Delikatesni trgovci«.

Zastopnik se išče

Svetovna tvrdka kratke robe, ki ima skor dolga leta podružnico v Jugoslaviji, išče prvorazrednega provizijskega zastopnika iz iste branše za rajon Ljubljana in okolica. Isti mora dokazati, da je pri odjemalcih izvrstno upeljan.

Gospodje, ki odgovarjajo gornjim pogojem in imajo že druga zastopstva naj pošljejo svoje ponudbe na „OZMA“, oglasni zavod, Zagreb.

Zastopnik se išče!

ZASTOPNIKA, prvorazredno moč, jako dobro uvedenega pri krojačih in šiviljah (modistinjah) išče za takojšen nastop tekstilna tvrdka, ev. se mu poveri konsignacijsko skladišče. - Ponudbe pod »Dobri pogoji« na »OZMA«, ogl. zavod, Zagreb, Gunduličeva 5. 770

STROJI ZA PLETENJE

Flach Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in
RAUMMASCHINE RUNDSTÜHLE ročni pogon

IGLE in deli strojev za vse sisteme in
inote vedno na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSIEK

Zupanijska ulica št. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje
Felix Lederer, Wien

„AUGOLATOR“

Inhalacijski aparat ne sme manjkati v nobeni družini, nabaviti si ga mora vsak posameznik, ako skrbi za svoje zdravje. — „AUGOLATOR“ zdravi s najsigurnejšo uspehom vse bolezni sapnih organov, kakor: Bronhitis, kašelj, ostroviški kašelj, nahuha, goštanči in bronhialni katari, vrtnice in pljučne bolezni.

vnetja pljučnih konic, posledice infuzion, astme itd. itd. — Prednosti aparata: razbija pljučne in vodene tekočine. Ni nikakoli zvezi s kufarom, toraj oguja varno. Komodno more se uporabljati tudi v postelji. Takoj po uporabi se pacient lahko poda na prosti zrak, ter je popolnoma zavarovan pred ponovnim prehlajenjem. Presenetljiv učinek takoj po uporabi.

Cena popolnega aparata „AUGOLATOR“ Din 135.—

Zahtevajte brezplačnih prospektov. — Generalno zastop. za SHS
Jože Cebulj, agentura-komisija

Jesenice na Gorenjskem

Brinjevo olje

kupuje po naj-
višji ceni

Drogerija „ADRIJA“ Ljubljana

Šelenburgova 5.

(nasproti glavne pošte.)

Ženini - neveste

ki si ustvarjate svoj lastni dom, dobite za to potrebno

pohištvo in medroce

lepo izdelane in po zmernih cenah pri

F. Fajdiga sin, pohištveno nišarstvo - LJUB-
LJANA, Sv. Petra cesta št. 17.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poročtvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Poizkusite enkrat s terpentinovim „Gazela“ milom

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

ZVONARNA

ustanovljena leta 1867

Ta najstarejša in največja, po vsej naši kraljevini ter še preko njenih mej najbolj vpeljana in najtočnejše priporočana zvonarna, ki je bila odlikovana v največjih svetovnih mestih, kakor v Parizu, na Dunaju, v Trstu itd., prejema dan na dan najlaskavejše zahvale za svoje priznane

prvovrstne bronaste

ZVONOVE

Imed stotin in stotin priznanic priobčuje se na tem mestu ena zadnjih:

Karlova, 2. II. 1925.

Zvono, koje ste evdje postavili u težini od 1247 kilogr., glas D, na 20. decembra 1924 vrlo nas zadovoljava. Nared je jako zadovoljan, pa je samo svih jedna želja, da čim prije dobijemo i drugo.

Svakom sam preporučao Vašu firmu, pa čem to činiti i u buduću.

Vaša firma u svakom pogledu i to zaslužuje. U izraz odličnog poštovanja jesam

P. Jurij Blacetić i. r.
gvardijan i župnik.

Zvon je kolodiral ž. g. zvečnik P. Hugolin Sattner. — Zvonovi te zvonarne imajo pri relativno najnižjih težah najmočnejše in najkrasnejše glaseve, kar je pri naročitih največjega pomena. Vred priznane solidnosti in kulance prejema tudi največ naročil.

„Splošna knjižnica“

nudi sledeče najnovejše zvezke:

D. Feigel: Domače živali, humorističen spis, 72 strani, broš. 10 Din, vez. 15 Din.
H. Murger: La Bohème, roman, 402 strani . . . broš. 35 Din, vez. 42 Din.
A. Remec: Magda, tragedija, 85 strani . . . broš. 14 Din, vez. 20 Din.
Dr. F. Göstl, Misterij duše, poljudni pregled psihijatrije, 276 strani . . . broš. 35 Din, vez. 42 Din.
Dr. A. Gosar: Socialna ekonomija, 300 strani . . . broš. 85 Din, vez. 95 Din.
T. Zielinski: Antični in moderni svet, 101 strani . . broš. 36 Din, vez. 45 Din.

Naročila sprejema:

ZVEZNA KNJIGARNA — Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Formaldehyd 40%

prodaja v vsaki količini s skladišča tvornice v Teslenu

Destilacija drva d. d., Zagreb,

Boškovičeva ulica 33

LOKOMOBILI 10-500 HP

Wolf-Lanz novi ali popolno generalno popravljene in preizkušene s tovarniškim jamstvom in montažo.

Sirovooljni - Diesel - upojni plin - motori

BRAČA FISCHER B. ZAGREB

Pantovčak 1 b.

Pogledajte naše veliko skladišče

KANADA

? Ali se mislite pridružiti Vašemu možu ali očetu v Kanadi.

? Ali imate sorodnike ali prijatelje v Kanadi, katerim se hočete pridružiti.

? Ali želite potovati v Kanado, da si nabavite farma.

Ako se zanimate za Kanado in rabite gornje ali druge informacije o tej zemlji, obrnite se na:

CANADIAN PACIFIC

Zastopnik za Slovenijo:

JOSIP ZIDAR, Dunajska cesta št. 31

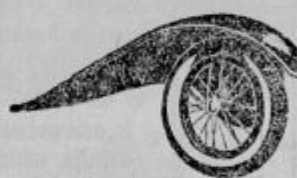
Odvetnik dr. Viktor Ahazhizh

vljudno naznanja

otvoritev svoje pisarne

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26

(dvorišče).

Blatnike (Kothflügel)

vse vrste in vsa spajajoča pločevinasta dela ter popravila strokovno izvršim

Specialna delavnica

GUSTAV PUC, Ljubljana, VII. Celovška c. 58

Prometni zavod za premož d. d. v LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSKEH PREMGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

Naslov: Prometni zavod za premož d. d.

V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, II.

Jeclanje

in vsa druga motenja govora, ki obtažujejo življenje tudi najbolj nadarjenim, se radikalno in za vedno odstranijo pri osebah vsake starosti in stanu po novo preizkušeni metodi prof. Neumann, ki se opira na naravni temelj jezikovnih zakonov

Nad 500 zahval in priznanic od oseb, ki so trpele na motenju govora ter od uglednih zdravnikov in strokovnjakov.

Radi novih prijav se stranke sprejemajo še od nedelje do četrtega 15—19. februarja od 10—1 in 3—5, v hotelu »Slon«, I. nadstr., soba št. 23.

Stroški pri uporabi bencina.

Vozi brez bencina!

Adaptiral svoj auto-traktor ali stabilni motor s patent. EAG-generatorjem.

Kuri z ogljem! Prospekti in referance daje

Jugo-Hag

Ljubljana: Telefon 560

Bohoričeva ulica 26.

10 krat dražje nego z ogljem! — Stroški pri uporabi oglja.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«).

Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DIAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK, Ekepeitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.